წელიწადი მესამე — ფასი 7 კაპ. — პარასკევი, 14 აპრილი, 1917 წ.

საქართველო

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინაბება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.

ფოსტის მისამართი ყველილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, почт. ящикъ № 76

ტელეფონი 15—73

განცხადების ფასი

ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტი ლირს 30 კ., უკანასკნელზე—20 კ. [illegible] მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი 1 გვ. ღირდება 50 კ. 4-ზე 30 კ., ტექსტში—80 კ. სამგლოვიარო განცხადება თითოჯერ ზომით 15×2 ლირს 6 მ.; 20×2 ლირს 8 მ., 25×2 ლირს 10 მ. 3 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ ა. კალანდაძის სტამბაში) ღირ. მეტი. დამატებიანი № ღირს ყველგან 10 კაპ.

№ 80 — ყოველდღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი — № 80

გაზეთი
„საქართველო“
ღირს:
მთელის წლით—15 მ., 1/2 წლით—9 მ., 3 თვით—5 მ., 1 თვით—1 მ. 80 კ.

წლიურ ხელის მოწერის ფასი შეიძლება ნაწილ-ნაწილად იქნას გარდახდილი შემდეგის წესით: ხელის მოწერის დროს—7 მ.; 1 მარტისთვის 5 მ. ⁄ 1 ივნისისათვის 3 მ. მისამართის გამოცვლისათვის ქალაქგარეთელმა ხელის მომწერმა უნდა წარმოადგინოს 50 კ. ფოსტის მარკით.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, მოსკოვის ქუჩა № 4, ანუ ფოსტის ყუთი № 76 (почт. ящикъ № 76).

კანტორა ღიაა: დილით 9—3 საათამდე, საღამოს 5—7 საათამდე.

1 მარტიდან წლის ბოლომდე გაზ. „საქართვ.“ ღირება 12 მ.—50 კ.

ვისაც სურს ხელისმოწერის ფასის განაწილებით ისარგებლოს, ხელის მოწერისათანავე 5 მ. 75 კ. უნდა წარმოადგინოს, დანარჩენი კი 1 მარტს და 1 ივნისს, უკვე გამოცხადებულის საერთო წესის სიხიდვით.

რედაქტორი: გრიგოლ ვეშაპიძე.

გამომცემელი: ამხანაგობა „საქართველო“.

ДУШЕТИСА ТАЗАКАДЕМО ТВИТМАРТВЕЛОБА АЦХАДЕБС, РОМ

ᲛᲣᲜᲘᲪᲘᲞᲐᲚᲣᲠᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲔᲑᲘ

საბჭოს 15 წევრის (ხმოსნის) ასარჩევად

დანიშნულია **ხუთშაბათს, 20 აპრილს,** ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში. არჩევნებში მონაწილეობას მიიღებს ყველა დუშეთში მცხოვრები **ქალი** და **კაცი,** რომელნიც-კი 1898 წელზედ ადრე არ არიან დაბადებულნი. არჩევნები დაიწყება დილის 7 საათზე და გათავდება საღამოს 5 საათზე. ამ ხნის განმავლობაში ყოველი მოქალაქე სათითაოდ მობრძანდება საარჩევნო დარბაზში და თავის კანტიდატების სიას ჩააგდებს საარჩევნო ყუთში. დარბაზში შესვლისათვის საჭიროა **ამომრჩევლის ბარათი,** რომელიც ყოველმა მოქალაქემ არჩევნების დღემდე თავის სახელზე უნდა მიიღოს ქალაქის თვითმართველობაში.

(2—651—1)

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘ

პარასკევს, 14 აპრილს, ქართულ დრამატიულ მსახიობთა ამხანაგობის მიერ წარმოდგენილი იქნება ცნობილი პიესა ალ. სუმბათაშვილის

ᲦᲐᲦᲐᲗᲘ

დრამა-ლეგენდა, 5 მოქ. თარგ. გრ. ყიფშიძისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი: ტ. აბაშიძე, ნ. დავითაშვილი, ნ. ჯავახიშვილი, ბ. მატარაძისა, პ. შოთაძე. ბ-ნნი: ვ. აბაშიძე, ვ. გამყრელიძე, გ. გედეონოვი, შ. დადიანი, ი. ზარდალიშვილი, ნ. გვარაძე, გ. სალაძე, ი. თარალაშვილი და სხვანი.

ადგილების ფასი ყველასათვის ხელმისაწვდენია. დასაწყისი საღ. 9 საათზე.

ადმინისტრაცია ქართ. მსახიობთა ამხანაგობისა.

(3—648—2)

ᲔᲥᲘᲛᲘ

მ. დ. ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ყოფილი ორდინატორი ხარკოვის უნივერსიტეტის თერაპევტიული კლინიკებისა. შინაგანი სნეულებანი გულისა, ფილტვისა და სისხლის სნეულ. სპეციალურად იღებს საღ. 5—7 საათამდე ყოველდღე გარდა ხუთშაბათისა.

მიხეილის პრო. № 36, მეორე სართული.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

მ. Ი. ᲕᲐᲠᲬᲜᲐᲫᲔ

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფებს მუდამ დღე, კვირა-დღის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, ბელინსკის ქ. № 4. (თ.—202—)

ᲔᲥᲘᲛᲘ ᲙᲑᲘᲚᲘᲡᲐ

Ე. ᲘᲕ. ᲒᲐᲚᲐᲠᲯᲐᲨᲕᲘᲚᲘ-ᲛᲐᲗᲔᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

იღებს ავადმყოფებს:

დილით 9—2 საათ. საღ. 5—7 საათ. ჩერქეზიშვილის და რეუტოვის ქუჩის კუთხე № 20.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

მ. ᲤᲕ. ᲛᲒᲐᲚᲝᲒᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ქალებისა და საქირურგიო სნეულებით ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: ოლღას ქუჩა № 41, ზემო სართული, ტელ. 9—53.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

მ. გ. ᲕᲔᲤᲮᲕᲐᲫᲔ

ტომსკის უნიერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორად ნამყოფი, იღებს ავადმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 საათამდე, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიეზდის ქუჩა, № 19.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

გ. მ. ᲛᲣᲮᲚᲐᲫᲔ

იღებს სადოხტაქრო ავადმყოფთ

საღამოს 5-6 ს.-მდე, კვირა დღეს გარდა

მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67; ოფიციერთა საეკონომიო საზოგადოების შენობის პირდაპირ; **სახლი სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.**

ᲔᲥᲘᲛᲘ

მ. Ი. ᲕᲐᲠᲬᲜᲐᲫᲔ

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფებს მუდამ დღე, კვირა-დღის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, ბელინსკის ქ. № 4. (თ.—202—)

ᲓᲝᲛᲘᲜᲘᲙᲐᲜᲣᲚᲘ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲘᲡᲐ

ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲐᲜᲢᲘᲞᲝᲡᲘᲡ ᲫᲔ

ᲙᲐᲚᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

უმფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფებს მიიღებს ოლღას ქ. № 3.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

Ე. ᲚᲝ. ᲨᲐᲚᲐᲛᲒᲔᲠᲘᲫᲔ

იღებს საბებიო და საშვილოსნოს ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: პეტროგრადის ქუჩა № 7.

ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲮᲐᲚᲚᲘ ᲘᲐᲠᲛᲣᲙᲐᲖᲔ, რუსის, ბარონის, ნერსესოვის და დიდ ვანქის ქუჩების მახლობლად. იკითხეთ: პეტროგრადის ქუჩა № 8, ბინა 2.

(4—583—4)

გოლოვინის პრ. და ხამხელაძის ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გაიხსნა

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲤᲗᲘᲐᲫᲔ

ᲞᲐᲠᲤᲘᲜᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲡ

ᲔᲥᲘᲛᲘ

ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲗᲘᲙᲐᲜᲐᲫᲔ

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: კიროჩნის ქუჩა, 18.

ტელეფონი № 11—82.

ᲒᲚᲔᲮᲘ ᲓᲐ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲐ

დეზერტირობამ საშიში ხასიათი მიიღო რუსის ლაშქარში. სამხედრო მინისტრი გუჩკოვი ერთს თავის უკანასკნელს მოწოდებაში აღიარებს, რომ ჯარის კაცები გუნდ-გუნდად სტოვებენ პოზიციებს და შინისკენ გარბიან. მინისტრის მოწოდებაში ამ მოვლენის მიზეზიც არის აღნიშნული: „ეს გარემოება უმთავრესად უსაფუძვლო ხმებმა გამოიწვია, თითქო მიწებს მხოლოდ ისინი დაიტაცებენ, ვინც ამ დროს რუსეთში იქნება“. ეს ახსნა სავსებით სწორია, სუსტია მხოლოდ ის ზომები, რომელთა შემწეობით დეზერტირობის შეჩერებას ლამობენ. არ შეიძლება ნიაღვარის შეჩერება ღობე-ყორის შემწეობით. ვერც პატრიოტული მოწოდებები და ვერც სასტიკი კარანტინები სასურველ ნაყოფს ვერ გამოიღებენ, თუ რუსის ჯარისკაცი სხვა რამეს არ მიაკრა სანგრებსა, მავთულებსა და თოფ-ზარბაზნებს.

მართლაც, გავიხსენოთ უკანასკნელ დროის ზოგიერთი ფაქტები. რუსის ჯარის კაცმა რევოლიუცია მოახდინა, მიტომ რომ ის უკმაყოფილო იყო ძველი წესწყობილების. თებერვლის დღეებში პეტროგრადში ყველაზე მეტი სისხლი სწორედ ჯარმა დაღვარა. შემცდარია ის აზრი, თითქოს რუსეთის რევოლუციის ერთად ერთი მამოძრავებელი ძალა ქალაქის პროლეტარიატი იყოს. 1905 წლის განმათავისუფლებელს მოძრაობას ქალაქის პროლეტარიატი მეთაურობდა, მაგრამ ეს მოძრაობა დამარცხდა, რადგან სხვა საზოგადოებრივმა კლასებმა გულგრილობა ან სილაჩრე გამოიჩინეს. დღეს აჯანყებულს მუშას აჯანყებული ჯარის კაცი მიეხმარა. ამ შეკავშირებულმა ძალამ ერთი შემოკვრით დალეწა ძველი წესწყობილების შენობა.

რა მოხდა შემდეგ? მეფის ტახტიდან ჩამოგდება და პოლიციელებისა თუ ჯაშუშების დატყვევება ნამდვილს რევოლიუციას როდი წარმოადგენს. ისტორიაში ბევრია ეგრედ წოდებული სასახლის რევოლიუციის მაგალითი. ხშირად მომხდარა, რომ მეფე გადაუყენებიათ, გაუძევებიათ, დაუღრჩვიათ კიდეც. მასთან ერთად მისი ერთგული ხელისუფლებიც გაუსტუმრებიათ, მაგრამ ქვეყნის ძირითად წესწყობილებაში ამით არაფერი შეცვლილა. რევოლუცია კი აუცილებლად პოლიტიკური და სოციალური წესწყობილების შეცვლას ჰგულისხმობს. საჭიროა, რომ სახელმწიფო მართვა-გამგეობაში ერთი გაბატონებული კლასის თუ წოდების ადგილი მეორემ დაიჭიროს. უფლებრივმა და ქონებრივმა დამოკიდებულებამ სახე იცვალოს.

მოხდა თუ არა ასეთი ძირითადი ცვლილებები რუსეთში. ძველი თვითმპყრობელობა უწინარეს ყოვლისა თავად-აზნაურობას ეყრდნობოდა და მეფის ბატონობა არსებითად თავადაზნაურობის ბატონობას ნიშნავდა. რუსეთს განაგებდნენ ოსტზელი ბარონები და ბიუროკრატიულ სკოლაში გამობრძმედილი ჯარის კაცები. დღეს თავად-აზნაურობის ადგილი სახელმწიფო მართვა-გამგეობაში შეძღებულმა ბურჟუაზიამ დაიჭირა. გუჩკოვები და ტერეშჩენკოვები მაღალი ფინანსების წარმომადგენლები არიან, მილიუკოვები და შინგარიოვები კიდევ ლიბერალური პოლიტიკის მესვეურები. ამ ხალხმა მიიღო ყველაფერი რის მიღებაც კი შეიძლებოდა ჯერ-ჯერობით. და რევოლუცია არსებითად დამთავრებულია შეძლებული ბურჟუაზიისათვის. მისი თვალსაზრისით მომავალში მხოლოდ რეფორმებია შესაძლებელია.

ეს არ შეიძლება ითქვას მუშათა კლასის შესახებ. მისთვის რუსეთის დიდი რევოლუცია ჯერ კიდეც არ დამთავრებულა. მართალია მუშათა კლასი რევოლუციური გზით რვა საათის სამუშაო დღის განხორციელებას შეუდგა, მაგრამ რვა საათის სამუშაო დღე მხოლოდ ერთი მუხლია იმ მინიმალური პროგრამისა, რომლის განხორციელება შეიძლება კაპიტალისტური წესწყობილების ფარგლებში. უეჭველია, რომ მომავალ დამფუძნებელს კრებაში მუშათა კლასის წარმომადგენლები ფართო სოციალური კანონმდებლობის განხორციელებას მოითხოვენ. და როცა რუსეთის პროლეტარიატი კონსტიტუციურ გარანტიებსა, ხმის უფლებასა და რვა საათის სამუშაო დღესთან ერთად უმუშავრობისა, უბედური შემთხვევისა და სიბერის უზრუნველყოფასაც მიიღებს, მისთვის დამთავრებული იქნება ბურჟუაზიული რევოლუცია.

რა მიიღო ჯარის კაცმა და რას უნდა ელოდეს ის რუსეთის რევოლუციისაგან? რუსის ჯარის კაცი უმეტეს შემთხვევაში გადაცმული გლეხია, ჯარის კაცის დაკმაყოფილება გლეხის დაკმაყოფილებას ნიშნავს. როგორც ვსთქვით, ყველაზე მეტი სისხლი რევოლუციისთვის მან დაღვარა, ჯერ-ჯერობით კი ყველაზე ნაკლები მიიღო. რევოლუციამ ჯარის კაცს ადამიანური ღირსება შეძინა, დღეს მას თქვენობით ელაპარაკებიან. არავის შეუძლია მისი გაროზგვა ან სიკვდილით დასჯა. მას უფლება აქვს თავისუფლად ილაპარაკოს, სწეროს, კავშირი შეადგინოს. უკეთ ვსთქვათ, ამის უფლება ექნება, როცა დამფუძნებელი კრება სრულს კონსტიტუციურ გარანტიებს მოგვანიჭებს. მაგრამ ეს ცოტაა. ეს იმდენად ცოტაა, რომ ამისთვის ბრძოლის ველზე თავს ბევრი არ დასდებს.

რევოლუცია არის ბრძოლა არა მარტო ადამიანური ღირსებისა, არამედ ადამიანური კეთილდღეობისთვისაც. რუსეთის რევოლუცია ადვილად გაიმარჯვებს შინაურ და გარეულ მტრებზე თუ ის ქონებრივ კეთილდღეობას მიანიჭებს გლეხკაცობას, რომელიც მშიერი და გაძვალტყავებული იყო ძველი რეჟიმის დროს. წინაადმდეგ შემთხვევაში მას წაბორძიკება მოელის, შეიძლება დამარცხებაც. გავიხსენოთ წარსულის მაგალითები. დღევანდელი წუთებისთვის ბევრი მსგავსება მოიპოვება საფრანგეთის დიდს რევოლუციაში. კაპეტების ბატონობის დროს ფრანგის გლეხი ისევე დაჩაგრული და პატივაყრილი იყო, როგორც რუსის გლეხი რომანოვების ბატონობის დროს. საფრანგეთის მიწაწყლის ერთი მესამედი თავად-აზნაურობას ეკუთვნოდა, მეორე მესამედი სამღვდელოებას. ეს ორი წოდება კი საერთოდ მხოლოდ ნახევარ მილიონს სულს შეადგენდა. დანარჩენი ოცდახუთი მილიონი ფრანგისთვის მესამე მესამედი ღა იყო დარჩენილი, თუმცა ეს მრავალრიცხოვანი წოდება ყველა სახელმწიფო გადასახადებს იხდიდა და სახელმწიფოს ყველა ბეგარას ეწოდა.

საფრანგეთის დიდი რევოლუცია „ადამიანის უფლებების დეკლარაციით“ დაიწყო. ეს, ასე ვსთქვათ, ფილოსოფიური შესავალი იყო. ამ ფილოსოფიურ შესავალს ჩქარა პრაქტიკული ნაბიჯები მოჰყვა. ეპისკოპოსებმა უარი განაცხადეს ერთგულების ფიცზე, მსხვილი მემამულეები უცხოეთში გაიხიზნენ. რევოლუციის მთავრობამ მონასტრებისა და ემიგრანტების მამულები ეროვნულ საკუთრებად გამოაცხადა და ნაჭერ-ნაჭერ ხალხს მიჰყიდა. მაშინ რევოლუცია უძლეველი გახდა.

განა რევოლუციური საფრანგეთი კი არ ყოფილა სასოწარკვეთილს მდგომარეობაში? თითქმის მთელმა ევროპამ ახალგაზრდა რესპუბლიკას ომი გამოუცხადა. დეზერტირობამ მასიური ხასიათი მიიღო. მეფის მომხრე და რესპუბლიკის მომხრე ოფიცრებმა ერთიმეორის წინააღმდეგ ხმლები იშიშვლეს. იყო ერთი მომენტი, როცა რევოლუციის საქმე თითქმის საბოლოოდ წაგებულად უნდა ჩათვლილიყო: კოალიციის ჯარი პარიზს ემუქრებოდა, ვანდეა, ბრეტანი, ლიონი, ტულონი აჯანყებული იყო. მაგრამ იაკობინელებმა სძლიეს ორმაგს საფრთხეს მით, რომ რევოლუციის ინტერესები მრავალრიცხოვანი გლეხობის ინტერესებს დაუკავშირეს. შემდეგ ჰოშმა, ჟურდანმა და ნაპოლეონმა მთელი ევროპა დაიპყრეს ფრანგი გლეხის შემწეობით.

დღეს რუსეთი ისეთივე აგრარული ქვეყანაა, როგორიც საფრანგეთი იყო მეთვრამეტე საუკუნის დასასრულს. გლეხკაცობა ხალხის უდიდეს ნაწილს შეადგენს, მაგრამ საუკეთესო მიწა-წყალი მსხვილი მემამულეებისა, ეკლესიებისა, მონასტრებისა და ყოფილი სამეფო გვარეულობის წარმომადგენლების ხელშია. ამ ფეოდალურ წოდებებს და უწყებებს მოუულოდნელად გამოეცალა დედამიწა, რომელიც მათ ბოლო დრომდე იკავებდა: მეფის მთავრობა! ეს გლეხმა ინსტიქტიურად იგრძნო რასაკვირველია. მაგრამ მის შეგნებაში მიწა და თავისუფლება შედეღებულია. გლეხკაცი თავისუფლებას უწინარეს ყოვლისა მიწის მოსაპოებლად გამოიყენებს. ამიტომ, საჭიროა, რაც შეიძლება დაჩქარდეს მიწის საკითხის გადაწყვეტა. წინაადმდეგ შემთხვევაში აგრარული მოძრაობა სტიქიონურ ხასიათს მიიღებს და ბატონყმობის ნაშთებთან ერთად ბევრს ისეთ რამესაც წაალეკავს, რაც ძვირფასია ახლანდელი დროებითი მთავრობისათვის.

ხოლო, თუ რევოლიუციამ გლეხკაცი დააკმაყოფილა, მაშინ დემოკრატიული რუსეთი საშიში გახდება მთელი ევროპის კონსერვატორული ძალებისთვის. რევოლიუციას ყოველთვის დიდი საპროპაგანდო ძალა აქვს. ისტორიას იშვიათად ახსოვს ისეთი რევოლიუცია, რომელიც ვიწრო ეროვნულ საზღვრებში მოთავსებულიყოს. საფრანგეთის დიდმა რევოლიუციამ მთელი ევროპა ააფორიაქა და შესცვალა; 1830 წლის ივლისის რევოლიუციის ნაპერწკალი ბელგიასა და პოლონეთში გადავარდა. 1848 წლის თებერვლის რევოლიუციამ მარტის დღეები გამოიწვია პრუსიასა და ავსტრიაში. თითქო არც რუსეთის 1905 წლის განმათავისუფლებელს მოძრაობას ჩაუვლია სრულიად უშედეგოთ: მას გამოეხმაურა ოსმალეთი, პორტუგალია, ჩინეთი, სპარსეთი.

რუსეთის დიდი რევოლიუცია ერთი თვის წინად დაიწყო, მაგრამ ზოგიერთი სვეტები კიდეც შეინძრა და ავლეთ ევროპის ძველს შენობაში. პრუსიას რეფორმების ხანა ეუწყა, ესპანეთში მუშათა მოძრაობა გაძლიერდა. მაგრამ ჯერ ჯერობით განახლებული რუსეთი უფრო თავისი იდეებითაა საშიში, ვიდრე თავისი ლაშქარით. რუსის ჯარისკაცები ბრძოლის ველიდან გუნდ-გუნდათ შინისკენ გარბიან, როგორც დიდი რევოლუციის პირველ წლებში ფრანგის ჯარისკაცები გარბოდნენ. მაგრამ ეს ჯარისკაცები შესძლებენ სამშობლოს დაცვას, თუ სამშობლომ მას თავისუფლებასთან ერთად მიწაც მისცა. მაშინ განახლებული და აღფრთოვანებული ლაშქარი შესაფერ მეთაურებსა და სარდლებსაც წარმოშობს.

რუსეთის რევოლიუცია ბოლომდე მივა როგორც გლეხური რევოლიუცია ან ის შუა გზაზე შეჩერდება.

ᲒᲔᲠᲝᲜᲢᲘ ᲥᲘᲥᲝᲫᲔ.

ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲤᲘᲜᲔᲗᲘᲡᲨᲘ

(წერილი ფინეთიდან)

ფინეთის პარლამენტი გაიხსნა. ვამბობ, პარლამენტი და არა სეიმი, რადგან სეიმი დღევანდლამდე თვით ფინეთის ძირითადი კანონების მიხედვით არ იყო პარლამენტი. სეიმი თითქმის სათათბირო იყო, და თუ მხედველობაში მივიღებთ რუსეთის მთავრობის უსამართლო მოქმედებას ფინეთისადმი, როდესაც ძირითადი კანონები დარღვეული იყო, მაშინ სეიმის პრაქტიკული მნიშვნელობა შეგვიძლია სათათბიროზე დაბლა დავაყენოთ. ფინეთის სეიმის პარლამენტად გადაქცევისა და მის ახლანდელ მოქმედების შესახებ სხვა დროს მოვიწერები; ამ წერილით მსურს ჩვენი მკითხველები გავაცნო ფინეთის ახალ სამინისტროს.

დღევანდელი სამინისტრო, ფინეთის ძირითად კანონების მიხედვით არ იწოდება სამინისტროდ, არამედ **სენატის საადმინისტრაციო ნაწილად.** სენატი კი, როგორც ადრე ვიწერებოდი, წარმოადგენს მმართველობის ძველ ფორმას, რომელშიაც უმაღლესი სასამართლო და სამინისტრო ერთად არის მოქცეული*). ამ რიგად, სენატი ორ ნაწილად არის გაყოფილი: **სასამართლო** და **საადმინისტრაციო** ნაწილად. საადმინისტრაციო ნაწილი გახლავს, თანამედროვე ტერმინალოგიით რო გამოვსთქვათ, სამინისტრო. მართალია, დღევანდელი მინისტრები ძველ კონსტიტუციის მიხედვით არიან დანიშნულნი, მაგრამ არსებითად კი მათის დანიშვნის დროს სრულიად დაცულ იყო საპარლამენტო წესი. ახალი გენერალ-გუბერნატორი ფინეთისა **სტახოვიჩი** მოქმედებს სრულიად შეთანხმებულად ერის წარმომადგენლებთან და, ამიტომ სამინისტროც, ფორმით თუ არა, მისი სულით მაინც ხალხურია. რევოლიუციამ ფინეთს სრული თავისუფლება მოუძღვნა, რაც ნიშნავდა ძველ კონსტიტუციის გადამუშავებას და მის მიხედვით სამართველო ორგანოთა შედგენას, მაგრამ ეს ხომ რამდენისამე დღის საქმე არ არის, და ამიტომ სენატის საადმინისტრაციო ნაწილის წევრებიც დანიშნულ იქნენ ძველ კონსტიტუციის მიხედვით. გენერალ-გუბერნატორმა მოიწვია სეიმის ყოფილი ტალმანი (პრეზიდენტი) **ტოკოი** და მიანდო სამინისტროს შედგენა, ტოკოი გამოჩენილი მოღვაწეა სოც.-დემოკრატიულ პარტიაში. მან ახალი დროების მიხედვით სამინისტრო შეადგინა პარლამენტის შემადგენლობის მიხედვით, ესე იგი, **სამინისტროში** შედიან თითქმის პროპორციონალად **პარლამენტში** მომქმედი პარტიები. მართალია, პარლამენტის წევრებიც ამორჩეულნი არიან ძველ კონსტიტუციის მიხედვით, მაგრამ მაინც კანონიერი და თანამედროვეა, რადგან ძველ კონსტიტუციაშიც საარჩევნო სისტემა დემოკრატიულია. ახლანდელ პარლამენტის წევრები ამორჩეულნი არიან, როგორც თავის დროზე ვიწერებოდით, საყოველთაო, თანასწორის, პირდაპირის, ფარულის და **პროპორციონალ** საარჩევნო სისტემის მიხედვით. ეს უკანასკნელი პრინციპი კი თვით დღევანდელ რუსეთის რევოლიუციასაც კი არ წამოუყენებია. ამის მიხედვით შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ ფინეთის პარლამენტის ახლანდელი შემადგენლობა ახლაც და მომავალშიც კანონიერია და ამიტომ ტოკოიმ მინისტრთა პორთფელთა განაწილება დღევანდელ პარლამენტის შემადგენლობას შეუფარდა. როგორც ვიწერებოდი, პარლამენტის ანუ, როგორც ადრე ვუწოდებდი, სეიმის წევრთა რაოდენობა უდრის 200, რომელთაგან 103 ხმა სოც.-დემოკრატებს ეკუთვნის. აქედან ცხადია, რომ პარლამენტი სოციალისტურია და, ამიტომ სამინისტრო, თუ სოციალ-დემოკრატები მოინდომებდენ, სოციალისტური იქნებოდა. ასეც მოხდა და სამინისტროს მესაჭეობა სოციალ-დემოკრატებმა იკისრეს. სოციალ-დემოკრატთა პარტიაში არ იყო ერთი აზრი სამინისტროს სოციალ-დემოკრატების ხელში გადასვლის შესახებ, მაგრამ მოვხრეთა ნაწილმა გაიმარჯვა და სოციალისტ **ტოკოის** ხელმძღვანელობით შესდგა დღევანდელი სოციალისტური სამინისტრო, რომლის შემადგენლობაც შემდეგნაირია: 1) ოსკარ **ტოკოი,** სამინისტროს თავმჯდომარე (სოც.-დემოკ.)**).

*) იხილე შარშანდელი „საქართველოს“ №№ 187, 188, 189, 190 და 191.

**) კონსტიტუციით, ტოკოი არის ვიცე-პრეზიდენტი საადმინისტრაციო სენატისა, მაგრამ თუ მივიღებთ მხედველობაში დღევანდელ მომენტს და იმ ცვლილებას, რომელიც მალე მოხდება ფინეთის ძირითად კანონებში, შეგვიძლია პრეზიდენტი ვუწოდოთ, მით უმეტეს, რომ დღევანდელი გენერალ-გუბერნატორი, რომელიც კონსტიტუციით პრეზიდენტთ ითვლება, სრულებით არ ერევა სენატის მოქმედებაში. საზოგადოდ, უნდა შევნიშნოთ, რომ ფინეთის თავისუფლების ხანებში, როდესაც რუსეთის წარმომადგენელნი ლიბერალურად ეპყრობოდნენ, შეიქმნა ტრადიცია, რომლითაც გენერალ-გუბერნატორები არ ერეოდენ სენ ტის საქმეებში და სრული თავისუფლება ჰქონდათ მინიჭებული სენატის ორივე განყოფილების ვიცე-პრეზიდენტებს.

2) მათთი პაახივუორი, ვაპრობა-მრეწველობის ექსპედიციის უფროსის, ესე იგი ვაპრობა-მრეწველობის მინისტრის ამხანაგი (სოც.-დემოკ.);

დოქტორი ფილოსოფიისა კარლო ვეინე ვოინმაა, გზათა ექსპედიციის უფროსი ანუ გზათა მინისტრი (ს.-დ.).

4) ფილოსოფიის დოქტორი იულიუს ედუარდ აილლიო, სამოქალაქო საქმეთა ექსპედიციის უფროსის ანუ შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგი (ს. დემ.).

5) ფილოსოფიის მაგისტრი აგრონომი ჰუგო რობერტ ვეინო ჯუოლიოკი, კამერალურ ექსპედიციის უფროსი ეს უწყება წარმოადგენს შერეულ უწყებას, რომელშიაც მოქცეულია ორი სულ სხვა და სხვა ნაწილი: სამეურნეო და შინაგან საქმეთა სამინისტროებისა (სოც.-დემ.).

6) ვეკილი კეინო ტანნერ, საფინანსო საქმეთა ექსპედიციის უფროსი ანუ ფინანსთა მინისტრი (სოც.-დემ.)

7) პროფესორი ფინურ ენისა ემილ ნესტორ ხეტალა, განათლებისა და სასულიერო (კულტის) ექსპედიციის უფროსი ანუ ვანათლებისა და სასულიერო საქმეთა მინისტრი (ახალ. ფ.).

8) დოქტორი ფილოსოფიისა და მთავარი რედაქტორი ახალგაზრდა ფინთა ორგანოს „Nelsingin Sanomat"-ისა ეინო რუდოლფ ჰოლსტი, უპორტფელო მინისტრი (ახ. ფინ).

9) პროფესორი იურიდიულ ფაკულტეტისა კარლ ალლან ხერლაკიუს, სამოქალაქო საქმეთა ექსპედიციის უფროსი ანუ შინაგან საქმეთა მინისტრი (ძვ. ფ.).

10) დოქტორი იურიდიულ ფაკულტეტზე ანთი აგატონ ტულენჰეიმო, იურიდიულ საქმეთა ექსპედიციის უფროსი ანუ იუსტიციის მინისტრი (ძვ. ფინ.).

11) მეურნე კევესტი კალლიო, სამინწადმოქმედო საქმეთა ექსპედიციის უფროსი ანუ სამინწადმოქმედო მინისტრი (აგრარიების პარტ.) და

12) იურიდიულ ფაკულტეტის დოქტორი ლეო რეინჰოლდ ერნრუუთ, ვაპრობა-მრეწველობის მინისტრი (შვედურ პარტიისაგან).

როგორც მკითხველი ხედავს, სენატის საადმინისტრაციო ნაწილის 12 წევრისგან: 6 სოციალ-დემოკრატია, 2 ახალგაზდა ფინი, 2 ძველი ფინი, 1 აგრარი და 1 შვედი. იმის გარდა, რომ სოციალდემოკრატებს მთელ შემადგენლობიდან ნახევარი ეკუთვნის თავმჯდომარეობენად, ახალგაზდა ფინებიც ხშირად აძლევენ მათ ხმას. აქედან ცხადია, რომ სოციალდემოკრატები არიან ქვეყნის სრულნი გამგენი.

აქვე უნდა შევნიშნო, რომ შესაძლებელია დღევანდელი სამინისტრო გადადგეს, როდესაც პარლამენტი დაამტკიცებს ახალ ძირითად კანონებს, რომელიც საფუძვლიანად შესცვლის ფინეთისთვის ძათოლაც დრომოჭმულ ძველ ძირითად კანონებს. ამ ჟამად სენატთან მუშაობს კომისია, ყოფილ ტალანის და იურიდიულ ფაკულტეტის პროფესორის სტოლბერგის თავმჯდომარეობით და სენატორ და გამოჩენილ პროფესორის დანიელსონის მოხალისეობით, რომელსაც მინდობილი აქვს ახალ ფორმის მართვის კანონპროექტის შემუშავება. ძალე ეს პროექტი წარედგინება ფინეთის ეროვნულ პარლამენტს. ვიმეორებ, დღევანდელ სამინისტროს გადადგომა შესაძლებელია ფორმალურის მოსაზრებით, ძაგრამ არსებითად არაფერი აო შეიცვლება. სამინისტრო, შეძლება გადაჭრით ითქვას, მომავალშიც სოციალისტური იქმნება. როგორც ხედავთ, ფინეთის სოციალ-დემოკრატების ხელშია საკანონმდებლო დაწესებულება—პარლამენტი და აღმასრულებელი ორგანო—სამინისტრო (სენატის საადმინისტრაციო ნაწილი). მთელი პასუხისმგებლობა ქვეყნისა და ერის წინაშე ერთ პარტიამ იკისრა. თავისთავად კი ასეთი მოვლენა მრავალის მხრივ არის საყურადღებო: გარდა ადგილობრივის მნიშვნელობისა, მას საერთაშორისო მნიშვნელობაცა აქვს. ფინეთის სოციალ-დემოკრატიამ პირველად უნდა უჩვენოს კაცობრიობას, თუ რის გაკეთება შეუძლია სოციალისტებს, როცა უფლება და ძალა მათს ხელში გადავა? ეს კი, რასაკვირველია, ერთი უდიდესი საკითხია, რომელიც ყველას აინტერესებს. მაშ ყურადღებით მოვეპყრათ ფინეთს, რომელმაც სოციალისტების ხელმძღვანელობით კაცობრიობას და კერძოთ ქართველებსაც მრავალი რამ უნდა გვასწავლოს!

დათიკო ჩიქოვანი.

ჰელსინგფორსი.
10 აპრილი, 1917 წ.

რევოლუციის დეპეშები

სასმელები

პეტროგრადი. 10 აპრილი. დროებით მთავრობის დადგენილება მაგარ სასმელების გასყიდვის შესახებ. დროებით მთავრობამ დაადგინა:

ა) აღკრძალულ იქმნას რუსეთში მაგარ სასმელების გასყიდვა.

ბ) მაგარ სასმელად ითვლება, რომელშიც ღვინის სპირტი 12 გრადუსით (ტრალესით) აჭარბებს. ყუმისი და კეფირი მაგარ სასმელებად არ არის მიჩნეული და მათზე აქციზი არაა დაწესებული.

გ) მაგარი სასმელი, რომელიც კი არ შეიცავს სპირტს და იხმარება საექიმო, საქიმიო, სასწავლო და სხვა საქმისათვის, გაიყიდება ძველებურად, საააქციზო ნებართვით. საზღვარ-გარედ ღვინის გატანა (არა უმეტეს 12 გრ.) განსაკუთრებითის წესრიგით მოხდება ომის შემდეგაც. ამასთანავე სამოქალაქო და საერობო საზოგადოებრივ სამმართველოებს წინადადება ეძლევათ გამოსცენ თვისი დადგენილებანი, რომელიც განსაზღვრავს თუ აღკრძალავს ღვინის გასყიდვის საქმეს. ამ სტატიაში მოხსენებული ნებართვა ძალაში შედის ზავის რატიფიკაციიდან ერთი წლის შემდეგ. მაგარ სასმელების გასყიდვისთვის ასე დაისჯებიან: პირველად ციხე 2—4 თვით. მეორედ ციხე 4—8 თვით, მესამედაც ციხე 8 თ.—1 წლამდე. ჯარიმა განსაზღვრულია 500—2000 მან.

თავისუფლების სესხი

კიევი. კიევის საკრედიტო დაწესებულებებში „თავისუფლების სესხზე" ხელი მოაწერეს 20 მილიონ მანეთისა.

აპრილის 12.

რევოლიუცია ბუქარესტში.

ახალი ბუქარა: ბუქარის ემირმა აღმასრულებელ კომიტეტს განუცხადა, მანიფესტი განხორციელდებაო. ბუქარელები სტუმრებს მიესალმნენ. რუსის ჯარი სადგურებზეა.

გლეხთა კავშირი

პეტროგრადი. სრულიად რუსეთის გლეხთა კავშირის მთავარმა საორგანიზაციო კომიტეტმა გლეხებისადმი მოწოდება გამოსცა. ახალ წყობილების დამყარება ხალხის საქმეაო,—ნათქვამია მოწოდებაში,—დამფუძნებელმა კრებამ უნდა გადასწყვიტოს რესპუბლიკის, მონარქიის და მიწის სოციალიზაციის საკითხები. საჭიროა, რომ დამფუძნებელ კრებაზე გამოგზავნილნი იყვნენ პატიოსანი და ხალხის ინტერესების ნამდვილი დამცველნიო. ყველა ამის მოსაწყობად კომიტეტი მოუწოდებს გლეხებს გლეხთა კავშირში მონაწილეობის მისაღებად. გლეხებმა უნდა გამართონ კრებები სოფლებში, სოფლის საზოგადოებებში, და ამოირჩიონ სამაზრო და საგუბერნიო კომიტეტები.

ფრონტის და ზურგის ჯარის წარმომადგენელთა ყრილობა

მინსკი. მინსკის მუშათა და სალდატთა დეპუტატების საბჭოს წევრმა ყრილობაზე დიდი მოხსენება წაიკითხა ომისა და ზავის შესახებ და საკითხში პეტროგრადის მუშათა და სალდათთა დეპუტატების საბჭოს მიენხრო. ომი თავისუფლების დასაცავად არის საჭიროო, რუსის მშრომელ ხალხს ზავი ვილჰელმთან კი არ უნდა რომ ჩამოაგდოს, არამედ გერმანელ პროლეტარიატთანო. ამ საკითხზე სალაპარაკოდ 120 ორატორი ჩაეწერა. ამათმა უმრავლესობამ უანექსიო და უკონტრიბუციო ზავი მოითხოვა ეს მოკავშირეთა მთავრობებმაც უნდა განაცხადონო.

გლეხთა კავშირის მოწოდება

პეტროგრადი. 13 აპრილი. სრულიად რუსეთის გლეხთა კავშირის მთავარმა საორგანიზაციო კომიტეტმა ჯარში და ფლოტში გაწეულ გლეხებისადმი მიმართვა გამოსცა. მიმართვაში ნათქვამია, უნდა დავიცვათ სამშობლო და თავისუფლებაო. იმისი კი ნუ გეშინიათ, ვითომც სოფელს უთქვენოდ დაურიგებენ მიწებს. ეს დამფუძნებელ კრებაზე მოხდება, იქ კი თქვენი წარმომადგენლებიც იქნებიან.

ხალხის დაბრუნება ჯარიდანსოფლის სამუშაოსათვის.

პეტროგრადი. წითელი ჯვრის მთავარმა სამმართველომ დაადგინა, დაითხოვოს ყველა სანიტარი, ვინც კი 40 წლისაზე მეტია და სოფლებში დააბრუნოს მინდვრის საჭიროებისათვის.

ფრონტის დელეგატთა კრებამ დაადგინა: დასუსტებულ ჯარის კაცთ კი ნუ დაითხოვენ, არამედ იმათგან, ვისაც ჯარში წასვლა არ შეუძლიანთ, შექმნან მუშა რაზმები, უფაფცრებოდ და სოფლის საქმეებისთვის ცენტრალ სასურსათო კომიტეტებს გადასცენ. ასევე დაიბრუნებენ აგრონომებსაც.

გლეხთა საკითხი

მუშათა ტ ჯარის კაცთა დელეგატთა მიწის საბჭომ საკითხის თაობაზე დაადგინა: დღევანდელ გარდამავალ ხანაში გლეხების დასაკმაყოფილებლად, ვიდრე საყოველთაო საფუძველზე აგებული დემოკრატიული თვითმართველობა მოეწყობოდეს საყოველთაო, პირდაპირ, ფარულ კენჭის ყრით, საჭიროა დაუყოვნებლივ დაარსდეს ადგილობრივი კომიტეტები, რომლებშიაც უმრავლესობას დემოკრატიული ნაწილი, უმეტესად გლეხობა უნდა შევიდეს. კომიტეტი მიწებზე საიჯარო ფასებს დასწევს, ხელფასის საქმეს მოაწესრიგებს, მემამულეთა და გლეხთა შორის ამტყდარ დავას მოარიგებს. საბჭო ავალებს ადგილობრივ კომიტეტებს ებრძოლონ ადგილობრივ მიწის საკითხის თვითნებობის გადაწყვეტას და ახსოვდეთ, რომ აგრარული არეულობა გლეხობისათვის კი არა, კონტრ-რევოლიუციისათვისაა ხელსაყრელი.

ებრაელების დადგენილება

კიევი. კიევის ებრაელთა კაპიტალისტების კრებამ ერთი მილიონი მანეთი მოაგროვა და კიეველ ებრაელთა შორის კიდევ 4 მილიონ მანეთის მოგროვებასა ჰფიქრობს. ამ ფულით ახალ წყობილების გამარჯვების აღსანიშნავად სახალხო უნივერსიტეტი უნდა დაარსონ.

მიწის საკითხი

ოდესა. მუშათა დეპუტატების საბჭოს, სოც.-დემ., სოც.-რევ. უკრაინელ სოც.-დ. და ლაშქრის და ფლოტის წარმომადგენლებმა სამაზრო სამმართველოებს და სოფლების კომიტეტებს დეპეშები დაუგზავნეს და აუკრძალეს ძალად მიწების დაჩემება. შეიძლება მოიხნას მხოლოდ ცარიელი მიწები და მათი ფასი მოსაგლის შემდეგ გადაიხადონ. მიწის საკითხს კი სამოლოოდ დამფუძნებელი კრება გადასწყვეტსო.

აფიცერთა ყრილობა

პეტროგრადი. აფიცერთა დეპუტატების საბჭომ დაადგინა მაისის 8 მოიწვიოს სრულიად რუსეთის აფიცერთა ყრილობა.

მთავრობის განკარგულებანი

პეტროგრადი. გამოცხადებულია დროებით მთავრობის ახალი დადგენილებანი სამხედრო ბეგრის მოხდის მოვალეთი შელავათის მოცემის პიროებები.

საგეოლოგო კაბინეთის გეოლოგი პროკოფიევსკი დაინიშნა განათლების მინისტრის ამხანაგად.

ფრონტის და ზურგის ჯარის დეპ. კრება

მინსკი. კრებაზე აღფრთოვანება გამოიწვია ერთი სალდათის სიტყვამ: თოფები ხელში გვეჭირა, როდესაც თავისუფლების ამბავი მოგვივიდა და სიხარულმა აგვატაცა, მაგრამ შემდეგ მოვიდა ხმა „ძირს ომი"-ო! ამან კი ყოყმანი დაგვაწყებინაო. ვიფიქრეთ, ალბათ, ამას მოღალატენი და ძველი რეჟიმის მომხრენი სჩადიანო. ზავი საპატიო უნდა იყოს. ვიდრე ჩვენის სამშობლოს მტერს ერთი მტკაველი მიწა მაინც ექნება ხელში, ომი ვერ გათავდებაო. წინადადება შეიტანეს ომისა და ზავის შესახებ მოისპოს კამათიო. პრეზიდიუმმა აღნიშნა, რომ კრებაზე არა ყოფილა ლოზუნგი „ძირს ომი".

საღამოს ყრილობაზე წაიკითხეს ჯარის კერძო ნაწილების რეზოლუციები, პეტროგრადის ყრილობის რეზოლუციის მიმხრობის შესახებ. ყრილობამ მიიღო იგივე რეზოლუცია 610 ხმით, წინააღმდეგ 7-სა, 46-მა თავი შეიკავა.

დეზერტირები

ოდესა. ალექსანდრეს ბაღში გაიმართა დეზერტირების მიტინგი. გადასწყვიტეს ჯარში დაბრუნება. უნდა ეთხოვოს სამხედრო უფროსს, რათა მან დეზერტირები ძველ ადგილას არ დანიშნოს, რათა ამით შეძლება მიეცესთ მალე დაივიწყონ წარსული.

გენერლები სივერსი და კურო-პატკინი.

სამარა. გაატარეს გენერლები სივერსი და კუროპატკინი, რომლებიც ახალმა მთავრობამ დაიბარა პეტროგრადში.

ერეკვნული საკითხი

11 აპრილი.

უკრაინა.

კიევი. 10 აპრილს კიევის სოციალისტ-რევოლუციონერების კრება დასრულდა. კრებამ საჭიროდ სცნო, რომ უკრაინის ავტონომია ეხლავე განხორციელდეს. უკრაინის ავტონომიის ძირითად დებულებების შესამუშავებლად უკრაინის რადამ უნდა მოიწვიოს სრულიად უკრაინელთა ტერიტორიალური კრება, რომელმაც ახალ მთავრობასთან დამოკიდებულება უნდა განიხილოს. სოც.-რევოლიუციონერთა კრებამ გადასწყვიტა, სრულიად უკრაინის ტერიტორიალურ კრებას მხარი დაუჭიროს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს კრება მშრომელ ხალხის ინტერესებს მედგრად დაიცავს. დასასრულ, კრებამ დაადგინა, ომი მოგერიებითი იყოს იმ დრომდის, ვიდრე ცენტრალი სახელმწიფოები ანექსიაზე ხელს არ აიღებენ. კრების აზრით, სამშვიდობო კონფერენციაზე მოწვეულ უნდა იქმნენ არა მპყრობელ ერთა წარმომადგენელნიც.

უკრაინელთა კონგრესზე ამორჩეულია ცენტრალური რადა (ყრილობა). თავმჯდომარედ ამ ირჩეულია პროფ. გრუშევსკი, ამხანაგებად—დრამატურგი ვინიჩენკო და პუბლიცისტი ეფრემოვი. „ახალი რადა" გადმოგვცემს, უკრაინელთა მიერ წამოყენებულ ოთხ პუნქტს: უკრაინის ავტონომია, რუსეთის მოწყობა ფედერატიულ საფუძველზე, ფედერატიული დემოკრატიული რესპუბლიკა და ეროვნებათა უფლების უზრუნველყოფა.

უკრაინული გაზეთის სიტყვით ეს პუნქტები ხალხმა მალე უნდა განახორციელოს. ხალხმა ავალებს ყრილობას, რაც შეიძლება შეუწყოს ხელი სხვა ეროვნებათ, რომელნიც უკრაინელებსავით მოითხოვენ ნაციონალ-ტერიტორიალურ ავტონომიას ფედერატიულ-დემოკრატიულ რესპუბლიკის საფუძველზე.

მოლდავია.

კიშინიოვი. დაარსდა ბესარაბიის მოლდავანური ეროვნული ორგანიზაცია. ორგანიზაცია ბესარაბიელ მოლდაველთათვის ავტონომიას ითხოვს.

პოლონეთის დროშები.

4 აპრილს მოსკოვში ჩავიდნენ პოლონელთა დიეზიის დელეგატები, რომელთაც ძველი პოლონეთის დროშები უნდა ჩაიბარონ. ეს დროშები როგორც პეტროგრადის სააგენტომ გადმოგვცა გუჩკოვის განკარგულებით გადაეცემათ პოლონელებს. დროშები სამხედრო მუზეუმში ინახება. დროშები გადაცემა ზეიმით მოხდება. დაესწრებიან მოსკოვის სამხედრო ოლქის შტაბის პოლონურ პარტიებისა და ორგანიზაციების წარმომადგენელნი.

ლიტვა.

მინსკი. ლიტვის სარაიონო ყრილობამ მიიღო რეზოლიუცია, რომლითაც იგი ლიტვისათვის საჭიროდ სცნობს დემოკრატიულ თვითმართველობას ფედერატიულ საფუძვლებზე დამყარებულს. მინსკში დაარსეს ლიტველთა დემოკრატიული კლუბი.

სომეხთა პარტიები.

„დაშნაკცუტუნთა" პარტიის კრება 11 აპრილს დასრულდა. კრება გაგრძელდა 5 დღეს. დაესწრო ორმოცზე მეტი დელეგატი და სხვა სხვა პარტიათა თვალსაჩინო წარმომადგენელნი. გამოტანილი რეზოლიუციები ამ დღეებში გამოქვეყნდება. კრებაზე გამოირკვა, რომ ომიანობის დროს პარტია ოსმალეთის სომხეთის საქმეებს მოუნდა და კავკასია კი უყურადღებოდ დასტოვა. მაგრამ „რევოლიუციის პირველ დღიდანვე პარტიული მოღვაწენი მხნედ შეუდგნენ პარტიების ამოქმედებას და საქმე დღეს სასურველ კალაპოტში ჩადგა.

ირლანდია.

ირლანდიის საკითხის გადასაწყვეტად დაწყებული მოლაპარაკება უკვე გადამწყვეტ ხანაში შესულა. დაარსდა კომიტეტი, რომელსაც აზრად აქვს ძალა დაატანოს მთავრობას, რათა ირლანდიის საერთო კომიტეტში მოწვეულ იქმნენ ირლანდიის მრეწველობის, ვაჭრობის და სოფლის მეურნეობის წარმომადგენელნი. ირლანდიელებს იმედი აქვთ, რომ ასეთი კომიტეტი ყველა სიძნელეს ადვილად გადასწყვეტსო. როცა თემთა პალატაში პალატის სესიის განგრძობის ბილლს მეორედ ჰკითხულობდნენ, ბონარ-ლოუმ ირლანდიის ნაციონალისტებს პასუხი გასცა და სთქვა, მთავრობა სცდილობს ირლანდიის საკითხის გადაწყვეტას, მაგრამ რაკი ირლანდიელთა უმრავლესობის აზრი არ იცის, ამიტომ საკითხის გათვალისწინება უძნელდებაო. ბონარ-ლოუმ იმედი გამოსთქვა, ამ მოკლე ხანში გეტყვით მთავრობის დამოკიდებულებას ირლანდიის საკითხთანაო.

ომის დეპეშები

მთავარ განაკის ცნობა.

13 აპრილი

პეტროგრადი. დასავლეთის და რუმინეთის ასპარეზზე სროლა და ზვერვაა.

კავკასიის ასპარეზი. კასრიშირინის ჩრდილო-დასავლეთით, სენ-გერთან, 8 აპრილს ღამე ქურთები ჩვენს ასეულს დაეცნენ, მაგრამ მოვიგერიეთ. დანარჩენ ბრძოლის ხაზზე სროლა და ზვერვაა.

შავი ზღვა. ჩვენმა კრეისერმა კერასუნდაში ნავთსადგურის შენობები დაანგრია ერთის ნაღმოსნის დახმარებით. ოსმალების სამი შხუნა დავღუპეთ. როსნორას მიდამოებში ჩვენმა წყალქვეშამ ორი შხუნა დაჰღუპა.

ინგლისი

ლონდონი. საფრანგეთის ასპარეზზე მომქმედ მთავარ ბანაკის ცნობა. კრუაზილ-ჰერვეელის ხაზზე გერმანელებს 7 დივიზია ჰყავთ. აქ ბრძოლა მეტის-მეტად მედგარი და ფიცხი იყო. ტაქტიკურ მნიშვნელობის ადგილები შეგვინარჩუნეთ შენობებს გარდა. გეს ჩრდილოეთი მტრის იერიშები მოვიგერიეთ. ჩვენმა ჯარმა მთელს ბრძოლის ხაზზე წინ წაიწია. ხელთ ვიგდეთ 2000-ზე მეტი ტყვე.

ჩვენმა მფრინავებმა მტრის 15 საფრენი გაანადგურეს, 24 იძულებული ჰყვეს ძირს დაშვებულიყო. ჩვენ ორი საფრენი დაგვაკლდა.

ლონდონი. ოფიც. ცნობა. პალესტინაში ოსმალებმა მაშველი ჯარი მიიღეს და მერშების მიმართულებით დაბანაკდნენ. ინგლისის ჯარი აღებულ ადგილებს ამაგრებს. ზარბაზნებით დავანგრიეთ მტრის სამხედრო სურსათის საწყობები.

ლონდონი. ოფიც. ცნობა. საფრანგეთის ასპარეზზე ავიღეთ სოფ. ფელერი, პლუში და მოკანი. კრუაზილიდან ჰავრელამდე საღამოთი და მთელ ღამეს მედგარი ბრძოლა გრძელდებოდა. მოპირდაპირე განმეორებითი იერიშებით მოდიოდა დიდის მსხვერპლის განწირვით, მაგრამ ვიგერიებდით. მონში-ლე-პრეს და ელზრეს აღმოსავლეთით კვლავ წინ წავიწიეთ. მეტად ცხარე იერიში მოიტანა მტერმა დღეს დილით სოფ. ჰავსელზე, მაგრამ მოვიგერიეთ. გუშინ 1500 კაცი დავატყვევეთ, ძათ შორის 30 ოფიცერი. მაპომკამბრეს გზის სამხრეთით, ჩვენმა ჯარმა ღამე აიღო ფართე ადგილი ეაურის აღმოსავლეთით და სენ-კანტენის არხამდე მიადწია ნანგიულის მახლობლად.

ლონდონი. ოფიც. ცნ. მესოპოტამიაში, მდ. ტიგროსის მარჯვენა ნაპირას, სამარასა და ინსტებულატის შუა ცხარე ბრძოლა სწარმოებდა. მტერმა ბევრჯელ მოიტანა იერიში, თუმცა გამაგრებულ ადგილებიდან მაინც გავდევნეთ ხანიბეგმდე და სამარრას სადგურიც დავიჭირეთ. მტერმა რაც კი მოასწრო ყველაფერი გაანადგურა, თუმცა მაინც ხელთ ვიგდეთ 16 ორთქლმავალი, 224 ბაქანი და ორი ბარჟა სახედრო სურსათით. მტრის ზარალი დიდია, ტყვეთა რაოდენობა გამორკვეული არ არის.

საფრანგეთი.

პარიზი. საღამოს ოფიც. ცნობა. მთელი დღის განმავლობაში ბრძოლის ხაზზე ზარბაზნების სროლა იყო. ზარბაზნებს ვუშენდით და ზიანს ვაყენებდით სენ-კანტენის, უაზის, ჟუვენკურის მიდამოებში მტრის მოსაგერიებელ ადგილებს. შამპანში რამდენიმე ადგილას აფეთქება შევამჩნიეთ. ხელთ ვიგდეთ გერმანელების 4 გაუბიცა, მერონოვილეს მახლობლად ჩვენი მზვერავი რაზმები, ზარბაზნების დაშენის შემდეგ, გერმანელების თხრილებში შეიჭრნენ, რომელიც დახოცილთა გვამებით იყო სავსე.

საბერძნეთის რესპუბლიკა(?)

ნიუ-იორკი. ვაშინგტონიდან იტყობინებიან: იმედი აქვთ, რომ ამ დღეებში შეერთებულ შტატების მთავრობა საბერძნეთის რესპუბლიკას(?) აღიარებსო. უილსონი და ლანსიგი დაწვრილებით გამოიძიებენ მეფე კონსტანტინეს საქციელს. უფრო ძლიერ ფაქტად მის წინააღმდეგ შემდეგია: მეფე ორჯერ დამარცხდა არჩევნებში, მაგრამ კონსტიტუციის წინააღმდეგ პარლამენტი მაინც დაითხოვა. მეფე კონსტანტინეს მეოხებით საბერძნეთმა შეთანხმების სახელმწიფოების მფარველობა დაჰკარგა და თავისი საერთაშორისო მოვალეობანი არ შეასრულა.

ეურნალ-გაზეთებიდან

ზავის გარშემო.

სოციალისტების კონფერენცია.

„ბერლინერ ტაგებლატ"-ი იტყობინება: გერმანელ სოციალ-დემოკრატიის ბელადი რეიხსტაგის ტეპუტატა შეიდემანი და ს.-დ. პარტიის სხვა წევრები კოპენჰაგენში ჩამოვიდნენ.

ჰოლანდიის სოციალისტთა საერთაშორისო ბიურომაც დაადგინა კოპენჰაგენის კონფერენციაზე თავისი წარმომადგენლები გაგზავნოს.

მეფე კარლოსთან საუბარი.

„ბერ. ტაგებ."-ს ვენიდან ატყობინებენ: სკანდინავიის დეპეშათა სააგენტოს დირექტორს ბიერნ-ბიერნსონს ავსტრიის მეფემ საუბრის დროს განუცხადა: „მე ვიცი რა არის ომი ყველა იმ ხალხზე უკეთ, ვინც მებრძოლ სახელმწიფოთა სათავეში სდგანან. ვიცი არა მარტო ფინანსიური და სამეურნეო გავლენა ომისა, არამედ ვიცი ისიც, თუ რას ჭნიშნავს სანგრებში სიკვდილი. ხანგრძლივად ვ-ყოფებოდი ბრძოლის ველზე და მინახავს ჩემს თვალწინ წაქცეული გულ-განგმირული ხალხი. ამისათვის მე შეიძლება უკეთ ვიცოდე, ვიდრე რომელიმე სხვა იმპერატორმა და მეფემ, თუ ხალხისათვის რას ნიშნავს ზავი". კარლოსმა სიტყვა იმპერატორი გერმანულად სთქვა: „Kaiser und König", ამ ტიტულით, ავსტრიის იმპერატორის გარდა მხოლოდ გერმანეთის იმპერატორი იხსენიება.

რევენტლოვის მოსაზრება.

გრაფ რევენტლოვის აზრით გერმანეთს შეუძლიან მხოლოდ „გერმანული ზავი" ჩამოაგდოს. იგი ეხება რუსეთსა და გერმანეთში ზავის მომხრეთა გულისთქმას და დაჰქენს: რუსეთის პოლიტიკური და სამხედრო მდგომარეობა ჰინდენბურგის მოსაზრების თანახმად ვითარდება. ლაგამ აწყვეტილ დემოკრატიის გამბრწყინელი და დამანგრეველი გავლენა რუსეთში ცხადად სჩანს, რაიც ჩვენ მხოლოდ გვაბარებს და იმედებს გვაძლევს. რუსეთის ჯარის რღვევის განვითარებისაგან ჩვენ უფრო ბევრს მოველით, ვიდრე შეიდემანისა და ადლერის საიდუმლო გამგზავრებისაგან სტოკჰოლმში. მთავრობის აზრი არასოდეს არ უნდა შეუთანხმდეს შეიდემანის აზრსრადგანაც იგი არ შეეფერება ჯარისა და ხალხის აზრს.

ჰერლიხის მოსაზრება.

ცნობილი პუბლიცისტი ჰერლიხი სწერს: „ნორდ. ალგემ. ციტ."-ში დაბეჭდილი დეკლარაცია ქებით იხსენიებს ახალ რუსეთს, მაგრამ იმავე დროს ზავის პირობებზე კი არას ამბობს. ეს ანექსიის მომხრე გერმანელებს საბაბს აძლევს თავისი მოთხოვნილებანი გამოამჟღავნონ და მოითხოვონ: 150 მილიარდი კონტრიბუცია და ხმელთაშუა ზღვიდან მოკავშირე სახელმწიფოთა განდევნა, სუეცის არხის გადასვლა გერმანელთა ხელში, ჰიბრალტარის გადაცემა გერმანელებისა ან ესპანელებისათვის. მთავრობამ ასეთს აგიტაციას დაუყოვნებლივ ბოლო უნდა მოუღოს და გამოაცხადოს თავისი ანტიანექსიური პოლიტიკა.

კონსერვატორებიც უზომო კონტრიბუციას მოითხოვენ.

—

„უტრო როსიის" თანამშრომელი იალტიდან იტყობინება: ნახელმწიფარის ნიკოლოზ მეორის მომხრენი დიდის მხნეობით მუშაობენ აშკარათ. დედოფლებმა შეადგინეს წრე 33 კაცისაგან, ესენი არიან სასახლესთან ახლო მდგარნი და მათი ცოლები. მომხრეთა შორის არიან გენერალი გრინვალდი, მარჯვენა ხელი ნადედოფლარისა, პირადი მეგობარი ვილჰელმისა. ამბობენ გრინვალდი ინიციატორია წინადადებისა ფრონტის გახსნის შესახებ.

ჩერნინის აზრი ზავზე.

ავსტრო-უნგრეთის გარეშე მინისტრს ჩერნინს შეერთებულ შტატების წარმომადგენელისთვის უთქვამს, ავსტრო-უნგრეთის მთავრობასაც და ახალ იმპერატორსაც ჰსურთ ზავის ჩამოგდებაო. ავსტრო-უნგრეთში ყველა თანახმაა ზავისა და იმპერატორი თუნდა დღესვე მოაწერს ხელს ზავს შემდეგ პირობებით: ავსტრო-უნგრეთმა ერთი მტკაველი მიწაც არ უნდა დაჰკარგოს, სერბეთი აღდგენილ იქნება, მაგრამ ახალი დინასტიითაო. როცა ლაპარაკი იტალიის შესახებ ჩამოვარდნილა, ჩერნინს სიბრაზით უთქვამს—ავსტრია იტალიას არასოდეს არ დაუთმობს არც ტრიესტს და არც ტრიენტსაო. მხოლოდ ავსტრო-იტალიის ომია ჩვენში პოპულიარული და ამ ფრონტზე სალდათები მიილტვიანო.

ფინეთი

„ნოვ. ვრ." სწერს: „რუსეთმა უკვე მიანიჭა თვითმართველობა ფინეთს, რომელიც უკმაყოფილო იყო მისით. სხვა არვინ არ საჭიროობს ჩვენში თვითგამორკვევას. ჰოლონეთი ჩვენს ხელთ არ იმყოფება, სხვა ეროვნებანი კი იმედით ელიან დამფუძნებელ კრებას.

მარიამ უარამანის ახული და სეით ლუარსაბის ძე იაშვილები შვილებითურთ გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ გარდაიცვალა პირველისა ძვირფასი ძმა და მეორისა ცოლის ძმა ნაფიცი ვექილი

ნიკოლოზ უარამანის ძე

ყანწველი

პანაშვიდი გადახდილი იქნება პარასკევს, 14 აპრილს, საღამოს 7 საათზე, ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში. დაკრძალვა შაბათს, 15 აპრილს, კუკიის წმ. ნინოს სასაფლაოზე.

(1—594—1)

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის

საორგანიზაციო ბიურო

II. პარასკევს, 14 აპრილს საღამოს 7 საათზე

ქართულ განკის შენოგაში

(ლორის მელიქოვის ქუჩა. შესავალი სამების ქუჩ.)

მოხდება II უბანში მცხოვრებ წევრთა და თანამოაზრეთა (განურჩევლად სქესისა) კრება საუბნო კომიტეტის ასარჩევად.

III. შაბათს, 15 აპრილს, საღამოს 7 საათზე

ქართულ განკის შენოგაში

(ლორისმელიქოვის ქ. შესავალი სამების ქუჩიდან)

მოხდება მე-III და მე-IV უბანში მცხოვრებ წევრთა და თანამოაზრეთა (განურჩევლად სქესისა) კრება საუბნო კომიტეტის ასარჩევად.

(3—650—2)

ახალი ამბავი

— ეპისკოპ. კირიონისა და არქიმ. ამბროსის ჩამოსვლა. თბილისში ჩამობძანდნენ ეპისკოპოსი კირიონი და არქიმანდრიტი აბროსი. მათ თან ჩამოჰყვა პეტროგრადში მყოფი ქართლთა ეკლესიის მღვდელი ი. ჯიჯავაძე.

— პროფესორ ბენეშევიჩის ჩამოსვლა. თბილისში ჩამოვიდა საქართველოს საეკლესიო საქმეთა გამო გამოგზავნილი პროფესორი ბენეშევიჩი.

— საქართველოს კათოლიკოსის მოსაყდრე ყოველად სამღვდელო ლეონიდე 11 აპრილს ინახულა პეტროგრადიდან საქართველოს საეკლესიო საქმეთა გამო გამოგზავნილმა პროფესორ ბენეშევიჩმა.

— სახალხო სახლი. პარასკევს, 14 აპრილს ქართველ მსახიოათა ამხანაგობის მიერ წარმოდგენილი იქნება ცნობილი პიესა „ლალატი“. მთავარ როლებს შეასრულებენ: ზეინაბს ნ. დავითაშვილი, სულეიმანს ზარდალიშვილი, ოთარბეგს—შალ. დადიანი, ანანიას—ვ. გამყრელიძე, გაიანეს—ტ. აბაშიძე, ბესოს—ვ. აბაშიძე, ერეკლეს ნ. გვარაძე. ადგილების ფასი ხელმისაწვდენია. დასაწყისი საღამოს 9 საათზე.

— ახალციხის აღმასრულებელ კომიტეტის გამო. თბილისის აღმასრულებელმა კომიტეტმა, მიიღო რა მხედველობაში ის გარემოება, რომ ახალციხის მაზრის აღმასრულებელ კომიტეტის წევრებად პოლიციის მოხელეებად ნაყოფები შესულან, დაადგინა: 3 კომისარი დანიშნოს იქ მაზრის მმართველებად, სანამ კანონიერი არჩევნები მოხდებოდეს. ამ 3 კომისარის დანიშვნამდე კი მაზრის მართვა-გამგეობა მიანდოს ქალაქ ახალციხის კომისარებს.

— ქალაქის მეფურნეების მოთხოვნილება. ქალაქის ცენტრალ ფურნის მოსამსახურეებმა მოთხოვნილება წარუდგინეს ქალაქის გამგეობას შრომის ფასის მომატების შ ახებ. დღემდის მოსამსახურეები ღებულობდნენ: უფროსი ოსტატი 100 მან. თვეში, ოსტატი 90 მან. ოსტატის თანაშემწე 60 მან. მუშა 45 მან. გარდა ამისა მოსამსახურეთ ეძლევა ქალაქის ხარჯზე: ბინა, სადილი, ჩაი და აბანოს ფული. მოსამსახურეები თხოულობენ 8 საათის მუშაობას და თითო კაცზე 40 მანეთის მომატებას თვიურად.

— საექიმო პერსონალის კრება. თბილისში, 28 აპრილს, გაიმართება კრება საექიმო პერსონალისა სამხედრო უწყებისა და საზოგადოებრივის ორგანიზაციებისა. საგანი კრებისა იქმნება: საექიმო-სასანიტარო კითხვათა გამორკვევა, რამდენადაც ამ კითხვებს დამოკიდებულება ექმნება ავადმყოფთა და დაჭრილთა მოვლის საქმესთან.

— კავკასიის მუფტი საქართველოს კათოლიკოსის მოსაყდრესთან. კავკასიის მუფტიმ მუსტაფა ეფენდი-ზადემ ინახულა საქართველოს კათოლიკოსის მოსაყდრე ლეონიდე და საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა მიულოცა.

— ფეხსაცმელების ნიხრი. თბილისის აღმასრულებელმა კომიტეტმა გალაქულ ფეხსაცმელზე შემდეგი ნიხრი დაადგინა: კაცის და ქალის ტუფლები 35 მან. ხოლო წუღები 40 მან.

— ქართველ ემიგრანტის ჩამოსვლა. თბილისში ჩამოვიდა შვეიცარიიდან დავით სულაშვილი (ლიხელი), რომელიც 1907 წელს ქუთაისის ციხიდან გაიქცა და დღემდის შვეიცარიაში სცხოვრობდა. სულაშვილი და მიხო ცხაკაია ლენინთან ერთად დაბრუნებულან რუსეთში (გერმანიაზე და შვეიცარიაზედ გამოუვლიათ) შვეიცარიიდან ერთად წამოსულა სულ 30 კაცი. სულაშვილს გადაწყვეტილი აქვს მიეკედლოს ავტონომიის მომხრე სოც.-დემოკრატთა ჯგუფს, რომელსაც საკუთარ გაზეთის გამოცემა სურს.

— პეტროგრადის ქართველთა ეროვნული კომიტეტი სთხოვს ყველა რედაქციებს, განურჩევლად მიმართულებისა, უგზავნონ თითო ცალი თავის გამოცემისა ამ მისამართით: Княгинѣ Н. Геловани, Тверская 4, кв. 8. Петроградъ.

— კომისარი თბილისის სასაკლაოზე, ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის დადგენილებით, საგანგებო კომისარი უნდა დაინიშნოს, რომელიც ეცდება სამართლიანად გაანაწილოს ხორცი წვრილ მოვაჭრეთა შორის.

— მეეზოვეთა ინსტიტუტის გაუქმების შესახებ. თბილისის ზოგიერთ სახლის პატრონთა შუამდგომლობა შესახებ მეეზოვეთა ინსტიტუტის გაუქმებისა ქალაქის აღმასრულებელმა კომიტეტმა არ შეიწყნარა.

— ქალაქის სკოლებში ღარიბ მოწაფეთათვის ქალაქის თვითმართველობას განზრახული აქვს მოაწყოს უფასო სასაუზმოები. ამ საქმისთვის 7000 მანეთი დასჭირდებათ ერთდროულად და 45,000 მანეთი წლიურად.

— შემოწირულება პარტიისა და მილიციისათვის. უცნობმა ქალაქის მილიციის უფროსს გადასცა 2000 მ. და ითხოვს, ამ ფულიდან 1200 მანეთი გადაეცეს სოციალ დემოკრატიის პარტიის საოლქო კომიტეტს და დანარჩენი 800 მან. დარჩეს მილიციის უფროსის განკარგულებაში.

— ნიხრი. ქალაქის აღმასრულებელმა კომიტეტმა დაამტკიცა სასურსათო კომიტეტის მიერ შემუშავებული ნიხრი. ახალი ნიხრის მიხედვით, გირვანქა ძროხის ხორცი უნდა გაიყიდოს 70 კაპ., ცხვრისა 80 კაპ. და ბატკნისა 90 კაპ.

— თბილისის აბანოების მოსამსახურეთა უკანასკნელ კრებაზე გადაწყდა, რომ აბანოები ღია იყვეს დილის 7-დან საღამოს 7 საათამდე, გარდა კვირა-უქმე დღეებისა,

— პოლიციის ყოფილ მოხელეების შესახებ. თბილისის აღმასრულებელმა კომიტეტმა გადასწყვიტა, რომ პოლიციის მოხელეების ნამყოფები, რომელთაც სამხედრო ბეგარა უწევთ, ეხლვე გაიგზავნონ ბრძოლის ველზე, ხოლო დანარჩენები თბილისიდან გაი დევნონ მაზრებში საცხოვრებლად.

— ნადირეკტორალი ოდოევი. თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტს 19 სოფლის მასწავლებელთა მიერ ხელმოწერილი განცხადება მოუვიდა. მასწავლებლები აცხადებენ, თბილისის გუბერნიის სახალხო სკოლების ნადირექტორალი ოდოევი რიგიანი პედაგოგია და განახლებულ სკოლაში მასთან მუშაობა შეიძლებაო.

— შანტაჟისტების მუქარა. თბილისის მილიციის უფროსს ვიღაც უსახელო შანტაჟისტებისაგან მუქარის წერილი მოუვიდა ჯარისკაცების სახელით. იგინებიან და იმუქრებიან, უნდა გაუქმდეს განკარგულება შესახებ იმისა, რომ ჯარისკაცებს ტრამვაის ვაგონით მიმოსვლისათვის დაწესებული ქირა ახდევინონ.

— შაქარი. მთელი სახელმწიფოს სასურსათო კომიტეტს საჭიროდ უცვნია, რომ რუსეთში შაქრის წარმოების შემცირების და საზღვარგარეთიდან მისი შემოტანის შეუძლებლობის გამო, კერძო კაცებზე შაქრის მიცემის რაოდენობა შეამციროს. ამ დადგენილების თანახმად, აპრილიდან სოფლის თითო მცხოვრებს თვეში მიეცემა ხუთი მეექვსედი გირვანქა, ქალაქის მცხოვრებს ერთ-ნახევარი გირ. და დიდი ქალაქის მცხოვრებს (რომელშიაც მცხოვრებთა რიცხვი 150 ათას კაცზე მეტია) ორნახევარი გირვანქა.

— სასურსათო საქმე. თბილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტის თავმჯდომარე ნ. ელიავა დეპეშით იუწყება ჩრდილო კავკასიიდან, რომ სასურსათო საქმეების მთავარმა რწმუნებულმა ბიჩმა განკარგულება მოახდინა 70 ვაგ. ფქვილი მისცეს თბილისსაო.

— სამკურნალო ადგილების მომწყობთა და ხელის შენწყობთა კრების საორგანიზაციო ბიურომ გადასწყვიტა, რომ კრებას დემოკრატიული ხასიათი მიეცეს.

— შუამდგომლობა ღვინის შესახებ. თბილისის მეღვინეებმა ხელახლა აღძრეს შუამდგომლობა ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის წინაშე, რომ ნებადართული იქნეს თბილისში თავისუფალი ვაჭრობა ღვინისა, ანუ მთელი ღვინო, რაც თბილისის საწყობებში არსებობს, კომიტეტმა შეისყიდოს პატრონებისაგან ურთიერთშორის მორიგებით. შუამდგომლობა ჯერ უპასუხოდ არის დატოვებული.

— ქართულ სახელმძღვანელო წიგნების ავტორთა და გამომცემელთა საყურადღებოდ. დასავლეთ საქართველოს ქართველ მასწავლებელთა საერთო კავშირის გამგეობა უმორჩილესად სთხოვს პატივცემულ ავტორთა და გამომცემელთ, მოკლე დროში მოაწოდონ გამგეობას თითო ცალი თავ-თავიანთი გამოცემისა, აგრედვე აცნობონ, თუ ვისმეს აქვს დამზადებული ახალი მასალა რომელიმე ქართული სახელმძღვანელო წიგნის გამოსაცემად. საჭირო არის სახელმძღვანელო წიგნები, როგორც საშუალო, ისე დაბალ სკოლებში სახმარებელი. მისამართი: ქუთაისი, კომერციული სასწავლებელი, მ. ი. თაქთაქიშვილს. პატივისცემით კავშირის გამგეობა.

— დუშეთის საქმეები. ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის საგამომძიებლო კომისიამ გადასწყვიტა 1 თავისი წევრი გაგზავნოს დუშეთში იქაურ ციხის ნაუფროსალის საქმის გამოსაძიებლად.

— 2 ფედერალისტთა კონფერენცია. საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა პარტიის დელეგატთა კრება დაიწყება 29 აპრილს და რამდენსამე დღეს გასტანს.

— შეწირულება. ჯარის-კაცთათვის 1 მაისობას საჩუქრების სასყიდლად, ალავერდის მადნების მუშებისაგან 345 მან. მოუვიდა.

— პოლონელთა მოღვაწე, ეპისკოპოსი როოპი, რომელიც სასჯელის მოსახდელად გამოგზავნილი იყო თბილისში და აქ ცხოვრობდა, დღეს პეტროგრადს მიემგზავრება. პოლონელთა ახალშენი პატივისცემით გაცილებას უპირებს.

— თბილისის ხადგური. დატვირთული აღმოჩნდა ქალაქთა და ერობათა კავშირების და სამხედრო უწყების საქონლით. სურსათი ნაკლებად აღმოჩნდა, გარდა სხვა ადგილას გადასაგზავნ ფქვილისა. ეს ფქვილი რეკვიზიციის წესით წამოღებულ იქმნა და ქალაქის სასურსათო კომიტეტს გადასცეს. ამასთანავე წინადადებით მიმართეს ერობისა და ქალაქთა კავშირს და აგრეთვე სამხედრო შტაბს ღონისძიება იხმარონ, რათა სადგურიდან დაუყონებლივ გაიტანონ თავიანთი საქონელი.

— ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების მასწავლებლებს ამ მოკლე ხანში კრება ექნებათ სკოლებში სახელმძღვანელო წიგნების შედგენის შესახებ მოსალაპარაკებლად.

— უფასო წარმოდგენები. ქართველ მსახიობთა ამხ. ნაგობამ გადასწყვიტა მოაწყოს უსასყიდლო და ყველასათვის ადვილად გასაგები წარმოდგენები ჯარისკაცთათვის.

ძუთაისი

7 აპრილს ქუთაისში პავლე საყვარელიძემ (სოც.-დემოკრატმა) მოხსენება წაიკითხა საქართველოს ტერიტორიალურ ავტონომიის შესახებ.

— ქართულ გიმნაზიაში სამოსწავლო ოლქის მხრით დელეგატად დანიშნული იქნება სავაჟო გიმნაზიის დირექტორი გარბუნოვი, რომელმაც უნდა შეამოწმოს მოსწავლეთა მიერ სამოსწავლო წლის განმავლობაში მიღებული ნიშნები. წლიური გამოცდები აღარ იქნება.

— ქალაქში ხმა გავრცელდა, ბოროტ-გამზრახველებმა გელათის ტაძარი გაძარცვესო.

— პარტიათა შორის გამწვავებულ დამოკიდებულების გამო აღმასრულებელმა კომიტეტმა ადგილობრივ პარტიებს წინადადება მისცა საერთო მოქმედების პლატფორმა შეიმუშავეთო.

— **ქუთ. აღმას. კომიტეტმა** დაადგინა ეთხოვოს ბათომის აღმას. კომიტეტს, მიიღოს ყოველგვარი ზომები, რათა დაპატიმრებულ იქნას აჭარელთა პროცესში ცნობილი, გენერალი პოტაპოვი, რომლის მეოხებითაც ბევრი სრულიად უდანაშაულო აჭარელი სიკვდილით დაისაჯა, ან კატორღაში მუშაობა გადაუწყვიტეს, და რომელიც მტერია ახალ მთავრობისა.

ბათომი

მიხეილის ციხის კომენდანტი გენერალ-მაიორი ბარანოვიჩი შემდეგს აცხადებს, რომ პირველ აპრილიდან ბათომში შესვლა თავისუფლად შეუძლია ყველას.

ზესტაფონი.

აქ დაიჭირეს პროვოკატორი სომეხი, რომელსაც ჩოხა-ახალუხი ეცვა და სალდათებს ქართველების წინააღმდეგ ამხედრებდა—თქვენი გარეკვა და ამოწყვეტა სურსთო. („სამ.“)

სილნაღი

სილნაღის მაზრაში საოფლე გაჩენილა.

დუშეთი

გაანთავისუფლეს ბაზალეთის ნაბოქაულარი იოსებ ოზიაშვილი.

თელავი.

ამ დღეებში, ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიამ დაბეჭდილი ფურცლები დაარიგა, ურჩევს ყველას, რომ საქართველოს ავტონომიას დაუჭირონ მხარი და არ აჰყვნენ იმ ცრუ მქადაგებლებს ჩვენს მეზობლებს, რომლებიც ტყვილად არწმუნებენ ყველას—ავტონომია ბატონ-ყმობას ნიშნავსო.

გორი

რადგანაც პირველი კრება არ შესდგა გორის სამეურნეო საზოგადოებისა, ამიტომ გამგეობა აცხადებს, რომ მეორე კრება მოწვეულია 16 აპრილისთვის ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში 12 საათზედ დღით. კრება შესდგება დამსწრე წევრთა რიცხვის მიუხედავად. განსახილველია მომავალი და წარსული წლის ანგარიშები და მიმდინარე კითხვები.

ფოთი

11 აპრილს აქედან თბილისში გაიგზავნა 10 ვაგონი ქაღალდი.

ეპისკოპოს კირიონთან

„საქართველოს“ რედაქციიდან მოსკოვის ქართველთა საზოგადოებამ“ 23 მარტს დეპეშა მიიღო, სადაც რედაქცია სთხოვდა გაეგზავნა საზოგადოებას ეპ. კირიონთან ქ. ვიტებსკში წარმომადგენელნი, რომელთაც დაეყვალებოდათ კირიონთან მოგზაურობა თბილისამდე.

ქართველთა საზოგადოებამ გაგზავნა ორი კაცი ქ. ვიტებსკში. 25 მარტს საღამოს 5 საათზე ეპისკოპოსს ბინაზე ვესტუმრეთ. კირიონი იწვა, როდესაც ოთახში მიგვიწვია.

„ექიმს ველიო“, წარმოსთქვა პატივცემულმა კირიონმა. მიუხედავად იმისა, რომ ეპისკოპოსი ჯანმრთელადაა, მაინც უკანასკნელ ათი წლის ტანჯვა-წამებას და ნოტიო ადგილებში ცხოვრებას მაზე გავლენა მოუხდენია და რევმატიზმით ავადმყოფობს.

ეპისკოპოსის მებრძოლი სული და ენერგია შეუდრეკელია, აღფრთოვანებულია ჩვენი ეკლესიის ბედით და მოუთმენლად ელის მალე სამშობლოში დაბრუნებას. ეპისკოპოსს გადაწყვეტილი ჰქონოდა საქართველოში წამოსვლა, რომ ერთ გარემოებას ხელი არ შეეშალა. მან მიიღო ჩქარი დეპეშა პეტროგრადში წასულიყო საქმეებისა გამო. სწერდა ახალი ობერ-პროკურორი სინოდისა ლვოვი. კირიონს თვით ვერ გამოეცნო თუ რად იბარებდნენ პეტროგრადს, ამან აიძულა განზრახვა გადაედო და პეტროგრადში წასულიყო. 3—4 აპრილს პეტროგრადში წავიდოდა, ხოლო იქიდან პირდაპირ საქართველოში გამოემგზავრება. რამდენი დღე შეჩერდება პეტროგრადში თვით არ იცის.

დაახლოვებით ეპ. კირიონი 15—20 აპრილამდე თბილისში ჩამოვა. კირიონი აუარებელ დეპეშებს იღებს სხვა და სხვა ქართულ დაწესებულებებისაგან და პირებისაგან. ყველანი აღტაცებით ულოცავენ კირიონს ჩვენი ეკლესიის აღდგენას და სურვილს გამოსთქვამენ საჩქაროდ სამშობლოში დაბრუნდეს.

სამი დღე შემიგვიანდა კირიონთან. მთელ დღეებს თუ საღამოებს სულ ჩვენ ეკლესიის ბედზე ვმუსაიფობდით, მრავალ ყურადსაღებ კითხვებს შეჰხებია. მიუხედავად მანძილისა კირიონის სული ქართველ ერთან მჭიდროდ არის დაკავშირებული, მისი გონება საქართველოსთან არის.

— როგორც კი მოვაწყობ ჩემ ეპარქიის საქმეებს, სამშობლოსაკენ გამოვეშურები, წარმოსთქვა კირიონმა და კვლავ ოცნებას მისცა თავი.

ათი წელიწადია იტანჯვის კირიონი, ლამობს სამშობლოს ნახვას და დღეს, როდესაც შესაძლებლად გადაექცა, მისი მუდამ მშფოთარი სული ჩვენსკენ მოიწევს.—ფრთები რომ მქონდეს, სამშობლოში ჩასვლას ჩაგისწრებო—მითხრა გამოთხოვების დროს.

სულ მალე დავინახავთ ჩვენ შორის ეპ. კირიონს, დევნილს ეროვნულ საქმისათვის და იმედია ქართველი ხალხი ღირსეულს შვილს ღირსეულად დახვდება.

ჩ. კაპანაძე.

—

ეს წერილი უკვე აწყობილი იყო, რომ რედაქციას მოუვიდა ამბავი ყოვლად სამღვდელოების კირიონის ჩამობრძანებისა. **რედ.**

საქართველოს საკათალიკოსო

შემოწირულება.

საქართველოს განთავისუფლებულ ეკლესიის დროებითს მმართველობას შემოსწირეს: უცნობმა 300 მან., დეკანოზმა დავ. იაშვილმა 25 მან.

უდეს (ახალციხ. მ.) ქართველ კათოლიკეთა კრება.

უდის ქართ. კათოლიკებმა ამა მარტის 25-ს საერთო ყრილობაზედ დაადგინეს: 1) მიიღონ მონაწილეობა იმ დიად სიხარულში ჩვენ მოძმე მართლმადიდებელ ქართველებთან ერთად, რომელთაც 12 მარტს მცხეთის საკათალიკოსო ტაძარში აღადგინეს ავტოკეფალობა; 2) საგანგებო მილოცვის წერილი მიართვან საქართველოს ავტოკეფალურ ეკლესიის კათალიკოსის მოსაყდრეს, ყოვლად უსამღვდელოესს ლეონიდეს; 3) პრესის საშუალებით მიულოცონ მთელ საქრისტიანო საქართველოს ასი წლის ნანატრი ავტოკეფალია; 4) ამოირჩეს ამ საზოგადოებაში სამი კაცი, რომელთაც უნდა გააცნონ ყ-დ უსამღ. ლეონიდეს ჩვენ ქართველ კათოლიკეთა განთავისუფლება სამასის წლის ტყვეობისაგან სომეხთ-კათოლიკეთა ტიპიკონისაგან.

ზემორე მოხსენებული მუხლების სისრულეში მოყვანა დაავალა საზოგადო კრებამ სამ კაცს: ივანე პავლეს ძე მერაბიშვილს, პეტრე მიხეილის ძე ვარძიელს და სტეფანე პავლეს ძე გზირიშვილს.

მისალოცი დეპეშები:

ყარსი. წერა-კითხვის გამავრ. საზ. განყოფილება ყარსისა დიდის სიხარულით ეგებება საქართველოს მრავალტანჯულ ეკლესიის დათურგვნილ უფლებათა აღდგენას იმ ეკლესიისას, რომელიც მთელ საუკუნეზე მეტის ხნის განმავლობაში უცხოთა გამბრწყინელ გავლენის ქვეშ იმყოფებოდა და დღეს თავისუფალია, ავტოკეფალურია თქვენის მეუფების ბრძნულ გამგეობის ქვეშ. ზეციერმა მამამ მოგცეთ ძალა დ მხნეობა სარწმუნოების საქმე თავისუფალ რუსეთში მყოფ ავტონომიურ საქართველოსთვის სასურველათ დაგამთავრებინოსთ.

—

არტაანი. მოვულოცავ საქართველოს ავტოკეფალურ ეკლესიას და თქვენ, ამ ავტოკეფალობისთვის მებრძოლს.

ლენინის აზრი

მთელი მკვლელობა თებერვალ-მარტის რევოლიუციისა-ამბობს „ბოლშევიკი“ ლენინი,—ნათლად გვიჩვენებს, რომ ინგლის-საფრანგეთის საელჩონი თავისი აგენტებით, რომელნიც ყოველ ძალ-ღონით წინააღუდგნენ სეპარატიულ ზავს. ნიკოლოზ II-ისას ვილჰელმ II-სთან, ცდილობდნენ ადრიდანვე რომანოვების დამხობას.“ ლენინი ამგვარად ამტკიცებს: „თუ რუსეთის რევოლიუციამ ასეთ ... ეს იმიტომ, რომ აქ, „პროლეტართა და ხალხის მასის მოძრაობის“ გარდა, ჰქონდა ... ინგლისელ იმპერიალისტების შეთქმულობა, რომელნიც აქეზებენ მილიუკოვ-გუჩკოვებს და მათს კომპ. იმპერიალისტურ ომის გაგრძელებაში, რათა რუსეთის მილიონიან მუშათა გაჟღეტით მიეღოთ კონსტანტინეპოლი, გუჩკოვებისგან სირია და სხ.

პროკლამაციებში, რომელიც გერმანელმა ჰაეროპლანმა ბარანოვიჩის მიდამოებში ჩამოაგდო, —რუსეთის რევოლიუცია ჰბრალდება ისევ ამ ცბიერ ინგლისელებს: „ინგლსელებმა შეაცდინეს თქვენი მეფე, მათ ჩართეს იგი ომში, რათა მისი შემწეობით ქვეყნიერობა ხელთ ეგდოთ.

ჯერჯერობით იგინი მეფესთან ხელი-ხელ ჩაკიდებულნი ჰმოქმედობდნენ, ეხლა კი მას წინაღუდგნენ: იგინი ყოველთვის სცდილობდნენ თავიანთ მიზნების განხორციელებას. ინგლისელებმა იძულებულ ჰყვეს ღვთისგან ბოძებული მეფე-ტახტისთვის თავი დაენებებინა (დედანშიც ხაზგასმულია) რათ? იმისთვის, რომ იგი მოერიდა მათს ტყუილსა, მისთვის, რომ მან შეიგნო ინგლისელების სიცრუე. ომმა მრავალი მილიონები შესძინა ინგლისელებს და ომის კვლავ გაგრძელება დიდ სარგებლობას მოუტანს მხოლოდ ინგლისელებს. ვინ ომობს?—მრავლის მომთმენი, ჩუმად წამებული გლეხი, რომელიც სისხლსა ჰღვრის ინგლისისთვის.“

გერმანელთა პროკლამაცია იწყობა მსხვილ შრიფტიან შოწოდებით: რუსეთის ხალხო! გაიღვიძე! თვალი გაახილე! მთელი უბედურება ინგლისმა შეგძინა! თქვენი მტერი—ინგლისია! “

რასაკვირველია, ლენინი ამგვარად არ მოუწოდებს, მაგრამ იგიც ჰფიქრობს, რომ რუსეთის საქმეს დღეს ინგლისი განაგებს. „ფრანგ-ინგლისელთა საიმპერიალო კაპიტალი ჰსჭედავენ სისხლის ინტრიგებს, ამართავენ შეთქმულებებს.

აქეზებდა გუჩკოვ-მილიუკოვებს და ამზადებდა სრულიად ახალის მზა მთავრობას, რომელმაც პროლეტარის შეტევის შემდეგ ძალა ხელთ იგდო.

ოით ჩამორჩება ეს განცხადება გერმანელ პროკლამაციას—სადაც ნათქვამია „ინგლისი ურევს ხელს რუსეთის საქმეში“. ასევე ემართება „ბოლშევიკების“ თვალსაჩინო წარმომადგენელს ი. სტეპანოვს. ეუმმარიტად, კაპიტალისტებს, რომელნიც ჩარეულ არიან გერმანეთის წინააღმდეგ ომში—არა ჰსურთ ომის დათავება, სანამ არ გაანადგურებდნენ ისინი თავის კობკურენტს. ომამდე იგინი დიდი კრძალვით და შიშით უმზერდნენ გერმანეთის მრეწველობის განვითარებას. დღევანდელმა ომმაც, რომელმაც გამოაჩინა ძალა გერმანეთისა, გერმანეთის მოწინააღმდეგე კაპიტალისტებში დიდი შიში დაჰბადა. („რ. ვედ.“).

ჩვენი ეკლესიის ცხოვრება

5.

ქართული ეკლესია და სახელმწიფო

(ისტორიიდან)

ეკლესიის ხელშეუხებლობის იდეა საუკუნეთა მსვლელობაში ძვალსა და რბილში გაუჯდა მორწმუნე ქართველ ერს და მკაფიოდ და მძლავრად გატარდა იგი ჩვენს ცხოვრებაში და კანონმდებლობაში ძველად.

როგორც წინადაც გვითქვამს, ეს სხვანაირად არც შეიძლებოდა. ნუ დავივიწყებთ, რომ ერთ ტერიტორიაზე არსებობდა ეკლესიაც და სახელმწიფოც—ეს ორი ვეებერთელა ორგანიზმი. ამ რიგად ერთ სახელმწიფოში მეორე სახელმწიფო იყო: სამეფოში ეკლესია, ეკლესიაში სამეფო. ეს იმიტომაა, რომ ერი, რომელიც შადგენდა ეკლესიასაც და სამეფოსაც ერთია, ერთი და იგივე პირი ერთსა და იმავე დროს ოქალაქეც იყო სამეფოსი და ეკლესიის მორწმუნე შვილიც. სხვანაირად რომ ვსთქვათ, ერთი და იგივე ხალხი გადაქცეულიყო ორივე დაწესებულების (ეკლესიის და სამეფოსი) მზრუნველობის ობიექტად, საზრუნავ საგნად, საერთო მიზნად. მისი მოვალეპატრონობა ორ დაწესებულებას ჰქონდა თავიანთ შორის განაწილებული: ეკლესიას და სახელმწიფოს.

ამასთანავე ვიცით, რომ ძველად თითეულს ამ დაწესებულობას თავისი საკუთარი თავი ჰყავდა: სამეფოს—მეფე, ეკლესიას—კათალიკოსი ანუ პატრიარქი. ვახტანგის კანონებით, თანახმათ მსოფლიო საქრისტიანო კანონმდებლობისა, ამათში ერთია (მეფე) ბატონი სხეულისა, მეორე-კი (კათალიკოსი)—პატრონი სულისა (ვახტ. კან. § 25). ვახტანგი ამბობს, რომ

ესენი „კურთხევას ღვთისას და პატივს კაცთაგან“ „მიიღებენ ორნივე თანაბრად“. მართალიაო, განაგრძობს ვახტანგი, მეფეს ხშირად კათალიკოსთან შედარებით, „მეტი პატივი“ აქვსო, მაგრამ ეს მხოლოდ „შიშისაგან“ და ამიტომ „უპირატესობას“ არც მეფეს ვაძლევთ და არც კათალიკოსსაო.

სხვა მხრით აკლესიასაც და სამეფოსაც თავისი საკუთარი ორგანიზაცია ჰქონია, ერთი მეორისაგან დამოუკიდებელი, ჰქონია საკუთარი მექანიზმი მისი იერარქიით, დარბაზობით, მამულით, შემოსავლით, სამართლით, მოხელეთა ინსტიტუტით, სამმართველო ორგანოებით და სხვით.

ასეთი შეხედულობა ეკლესიაზე და სახელმწიფოზე ყველაზე უფრო ცხადად ერეკლე მეორის ერთ საყურადღებო სითარხნის (თავისუფლობის) ბარათშია გამოხატული.

„თუ ვისამე მეენიჭა ჩვენ მიერ თარხნობა—ამბობს მეფე,—ანუ თავისუფლობა ბარათით, ჩვენ გვიწყალობნია თარხნობა და თავისუფლობა მხოლოდ ჩვენ წილად, სვეტი-ცხოვლის წილად კი (ე. ი. მცხეთის კათოლიკოსის წილად) ჩვენ არც გვიპატიჟებია და არც გვიბრძანებია, ვისაც ექნეს ჩვენი გუჯარი, წარადგინოს იგი ჩვენ ძმასთან ბატონიშვილ—პატრიარქთან და თუ მისი ნებაცაა, იგიც დაუმტკიცებს და თუ არა, სვეტიცხოველს ემსახუროს რიგისამებრ სრულიად“ (Акты Кавк. Археогр. Комисіи ტ. II, გვერდი 1135; Д. Пурцеладзе. Церк. Грамоты. გვ. 146. ნ. ურბნელი: ძეგლის დება გიორგი ბრწყინვალისა გვ. 6, 46, 81 მისივე. ათაბაგი ბექა აღბუღა და მათი სამართალი, გვ. 63—84; ვახტ. კანონები § 33-ს ბოლო; ბექას და აღბუღას კანონების §§ 102—103. ა. ხახანაშვილის გუჯრები 1891 წ. XXVII—XXX; 36—37) M. Brosset. Histoir de l. Georgie. introduction-ში pag. CIX—CXIV.

დეკ. მ. კელენჯერიძე.

გატუეპილი ჭეშმარიტება

არავინ იცის, როდის დაიბადა ეს მშვენიერი ასული, რომელსაც ჭეშმარიტება უწოდეს. ისტორია კი ზღაპრული სახით გადმოგვცემს, ვითომც ზეის სამეფოში დაიბადა, უკვდავების წყაროში განიბანა, ბროლის კოშკში აღიზარდა, სამოთხის ყვავილთა სუნთქვით შეიზავა უკვდავი სული და შემდეგ სიზმრის ბილიკებით დაეშვა ცოდვილ კაცობრიობის მოსახიბლავად, სამოციქულოდ, რომ ყველანი უკვდავების ეტლით თავის მამის სამფლობელო—ზეის სამეფოში შეეყვანა. ამბობენ იმასაც, ვითომც ამ ქალწულის ტანზე სამოსი არვის უნახავსო. შიშველი დადის, კისკისითა სცეკვს, ნნახველს აბრუებს, ავაზაკს მოქნეულს ხანჯალს უჩერებს, ვნება აშლილს აცხრომებს და უმანკო ბავშვის ღიმილით გაფურჩნილს სახით ზეის ემბაზში ნათელს აღებინებსო.

მაგრამ ზღაპარი რის ზღაპარია, რომ ამ ამბავში რაიმე სიმართლის ნიშან-წყალი დავინახოთ. ნათქვამში მხოლოდ ერთი რამეა უეჭველი: სახელდობრ ის, რომ ქალწული იგი მართლა ზეის სამეფოდანაა მოსული და რომ შიშველი დაიარება ამ ქვეყნად. მეორე ნახევარი კი სულ ჭორია. მართალია, კეკლუცს არსებას ბევრი აწვდიდა ხელს, მაგრამ ისტორია გვეუბნება, რომ მათხოვართაგანი არც ერთი შერჩენია მტკიცე და ჰურმარილიანი, პირიქით, ყველას უცემნია, ლაზათიანად უზელნია და ცხვირპირ უამტვრეული ქუჩის მაწანწალა დედაკაცსავით უთრევია. მიზეზი ასეთის მოპყრობისა—შიშველია, გვარცხვენსო! აი რას გიპასუხებენ მის მცემელნი! მართალიცაა, ამისთანა დროს, როდესაც კაცობრიობის მახვილგონიერებამ ამდენი სამოსი მოიგონა, ეს თავზე ხელაღებული გოგონა შიშველი დადის და ურცხვად ცეკვავს! რომელს დაწესებულებაში, ან სად, რომელს გასართობს ადგილში დადიან, გეთაყვათ, ასე შიშვლად? კაბნიერებისათვის ციხეში ამწყვდევენ ხოლმე და თუ მარტო ცემით გადარჩა, ესეც დიდი ღვთისწყალობაა!

მაგრამ ამ ქალის თავგადასავალიდან ერთს საგულისხმიერო ამბავსაც გადმოგვცემენ. გიამბობთ ამასაც: თურმე საზოგადო ყრილობაში, ერთი საპირბოროტო კითხვის დროს, როდესაც კამათმა გამწვავებული სახე მიიღო, არამკითხესავით შეჭრილა ჭეშმარიტება იგი და კისკისიო ბუქნა დაუწყია. მომდგარან, ბატონო ჩემნო, და ორთავე ნხარეს სულ ცხვირპირი დაუმტვრევიათ. გამოპანღურებული, ქალაქ გარეთ რო გამოსულა, ტირილი დაუწყია. უჩიოდა ბედს. ამ დროს ძველი მეგობარი შეჰხვედრია: ეზოპი!

— რა გატირებს დაია?—ეკითხება იგი. იმანაც შესჩივლა თავის უბედურობა. ეზოპს შეებრალა საბრალო ქალი და თანაგრძნობით ანუგეშა:

— მებრალები, ჩემო დაიავ, მართლაც, თუ ერთი ორი დღე კიდევ გასტანე, ესეც კარგი ქალობა იქნება. წადი, არტემიდეს ტაძარში შედი, ილოცე, რომ დამტვრეული ნეკნები გაგიმრთელოს. აფროდიტეს შესთხოვე ხელცახოცი, რომ სისხლი ჩამოგაცალოს დასივებულ ცხვირ-პირიდან. შენს სილამაზეს არ შეჰფერის არც ეს დალურჯებული ადგილები. წადი ტაძარში, ძველე იყოს შენი მფარველი...

მაგრამ ჭეშმარიტება გაბრუებული იყო ცემისაგან. დამრიგებლისა აღარა ესმოდა რა. სულ თავის ჩივილს განაგრძობდა:

— რად დავიბადე ასე უღონო, რა შევცოდე ღმერთს! მზის სამეფოში ნაზარდს ნათლია ბედმა ხელი მკრა, წადი, აქ რას აკეთებ, ხალხში გადი, იარე და იმოქმედე, წარმართნი მოაქციე, მზის სამეფო დაანატრეო. ნათლიას დავუჯერე. აგერ, დავდივარ კუთხიდან კუთხეში, ქვეყნიდან ქვეყანაში. შიშველი დავალ, მსურს ჩემი სისრულე იდეალად მოვაჩვენო, ვცეკვავ და ვმღერი, ვწიწმატობ, ხან კიდევ ორპირს მახვილს გულში ვუტარებ ბიწიერების მოსაპრელად, ხალხი კი ყოველთვის ასე მცემს, მაპანღურებს. როდესაც დავიჩივლებ, ბოროტი ენანი დამცინიან. წელან ბევრგან გამაგონეს: „მაშ რა ეგონა?“ დამცინიან, მაწანწალას მიწოდებენ. როდესაც სახე მომეღრუბლება და კისკისი კაეშნის კაბად გადამეცმის, ყველა უსაქმურს მიწოდებს, გააგდეთ აქედან, რასა წუწუნებსო. მასწავლე, მეგობარო, რა ვიღონო, როგორ მოვიქცე?

ეზოპი შესწუხდა, ბოლოს მჭმუნვარედ უპასუხა:

— იცი, დაიავ, ერთხელ მეც კლიდან გადაგდება დამიპირეს. ნუ რა გიკვირს რა. კაცობრიობა უმეცარია. უმეცარი კი რის უმეცარია, რომ უცემარი გადურჩეს ვინც მის სიბრიყვეს სილას გასცხებს. შენი უბედურობა კიდევ ისაა, რომ შიშველი დაიარები. ძველი დრო ხომ არ არის, რომ სიშიშვლისა არა რცხვენოდეთ? აი, მომბაძე. დერეკობა ისწავლე ჩემგან, ზღაპრებისა და იგავების ატლასა კაბები შეიკერე, ნაირ-ნაირად გამოეწყე. ამასთანავე პლასტიურ ცეკვის ნაცვლად საჭიროა ჯამბაზობა. შენ გგონია კაცობრიობა მართლა გაიზარდა და ესთეტიკისა ესმის რამე; სრულიადაც არა: მალაყ-მალაყ მაიმუნობა და ჯამბაზობა, სიცილ-ხარხარის გამომწვევი იგავები,—აი რითი შეგიძლიან თავი გაიტანო და შენს მიზანს მიაღწიო. თუ ასეთი საქციელიც არ გასჭრის და ვერ შეჰნიშნავენ შენს სიცილს, რომელიც „ცრემლზე უფრო მწარეა“, მაშინ შენს თავს იმ სარგებლობას მაინც მოუტან, რომ ფერდებს არავინ ამოგამტვრევს და ერთ-ორს ღამეს მშვიდობიანად გაატარებ... ჩემი უკანასკნელი რჩევა: შეიკერე ტანისამოსი...

ერთმანეთის დაშორების შემდეგ ჭეშმარიტება ფიქრმა მოიცვა. უეცრივ უცნაურად გადიხარხარა:

— ეს რა მითხრა, მე და სამოსი? გაგიჟდა თუ! რა სათქმელია...

შიშველად შობილს არაფრად მოეწონა ძველი მეგობრის დარიგება. ისევ დედიშობილად განაგრძო სიარული. მას აქეთია დადის. ელის, რომ კაცობრიობა ერთხელაც იქნება მის სიშიშვლის სილამაზეს დააფასებს. მაგრამ აი, კაცობრიობამ ბავშვობიდან ვაჟკაცობაშიაც გადასდგა ფეხი, მის ხეტეტა თმებში აქა-იქ ჭაღარამაც კი შეაშუქა ვერცხლის სხივებით, მაგრამ ტურფა ასულის ცნობა მაინც გაუქრდა. მიჰქრიან საუკუნენი, ქალწულის წამებანი ფენიქსისებურად ახლდება, კოკონზე თუ სარდაფ-ორმოში იტანს მარტვილობას, შეურაცხყოფას, უხეში ხიშტით თავის ქალის გადაჩეხვასა. მის წამების გოლგოთაზე კი ეზოპი გადმომდგარა და ერთსა და იმავეს უმეორებს:

— მეგობარო, შიშველი ნუ დახვალ, კაბა შეიკერე, კაბა, თორემ შენი სიშიშვლისა სცხვენიანთ, წითლდებიან...

საბრალო ჭეშმარიტება! როდის შეისმენს მეგობრის რჩევას? ერთით კი თვით ეზოპიც შესცდა. ავიწყდებოდა, რომ უმეცარნი, როდესაც ვისმეს ცემით უმასპინძლდებიან, სირცხვილის წითელ კაბას არ ჰსაჭიროებენ და სწორედ იმიტომ გაიძახიან:

— დაჰკათ, დაჰკათ შიშველსაო!..

დ. კახრაძე.

დამფუძნებ. კრება ქართულ სატეხნიკო საზ-ბისა

8 აპრილს ქ. თბილისში.

კრებას დაესწრო ორმოცდა-ათამდე ინჟენერი და ტეხნიკოსი. იყო ორი ქალი ინჟენერი, აგრედვე რამოდენიმე სტუდენტი სატეხნინო სასწავლებლისა.

იყვნენ დელეგატები ქუთათურ და ბათუმელ ინჟენერ-ტეხნიკოსთა და მიწის მზომელთა.

კრების თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა ინჟენერი გ. ზ. ქურდიანი, მის ამხანაგებად ინჟენერები ბ. ა. ჭიპინაძე (ბათუმიდგან) და ი. დ. ბეთანოვი (ქუთაისიდგან). მდივნად ინჟენერი ი. ა. ყიფშიძე.

როგორც თავმჯდომარემ, ისე შემდეგ სხვა ორატორებმა საერთო მისალმების შემდეგ განმარტეს საჭიროება საკუთარ ქართულ ტეხნიკურ საზოგადოების დაარსება და საერთო სურვილი გამოსთქვეს, რომ ტეხნ. საზ. ჰქონდეს მხოლოდ ტეხნიკური ხასიათი, მოკლებული ყოველგვარ პოლიტიკურ ელემენტს, რომ საზოგადოებაში მუშაობა და მონაწილეობის მიღება შეეძლოთ სხვა ტომის ამხანაგთაც, მხოლოდ მიზანი და მთელი საქმის წარმოება წმინდა ქართული უნდა იყვეს.

ქ. ტეხ. საზოგადოება მიზნად ისახავს: 1) შესწავლას საქართველოისას და მის მეზობელ ქვეყნებისას მათი ბუნების სიმდიდრის გამოყენების თვალსაზრისით, 2) სამშობლო ქვეყნის განვითარებას ტეხნიკურის მხრით, 3) გავრცელებას საქართველოში ტეხნიკურ ცოდნისას, პოპულარულ ქართული წიგნების ბეჭდით ტეხნიკის სხვა და სხვა დარგიდგან, 4) შექმნას და განვითარებას ქართულ ტეხნიკურ ნომენკლატურის, ტერმინოლოგიის ლიტერატურისას, 5) ხელის შეწყობას უცხოელების მეცნიერულ საზ—ბების მიერ გამოგზავნილ ექსპედიციებს საქართველოში მის შესასწავლად და ტეხნიკურად გამოსაკვლევად და სხვა და სვა.

ზოგიერთ საერთო მიზნების მისაღწევათ ქ. ტ. ს. მჭიდროდ იქნება დაკავშირებული უკვე დიდი ხნის არსებულ რუსულ ტეხნიკურ საზოგადოებასთან თბილისში და საზოგადოებაში მიიღებიან ორივე სქესის ინჟინრები, ტეხნიკოსები (მათს შორის, რასაკვირელია, მიწის მზომლებიც), სტუდენტ-ტეხნიკოსები და საერთოთ ვისაც კი რამე საერთო აქვს ტეხნიკასთან.

დაწვრილებით წესდებას შეიმუშავებს გამგეობა.

პროვინციაში (საქართველოში და რუსეთშიც) მყოფნი ამხანაგები ან გამართავენ თავიანთ ფილიალურ განყოფილებას (თუ მათი რიცხვი იქნება ხუთმეტამდე) ან, შეემატებიან თბილისში მყოფ ამხანაგთ-წევრებთ.

საზოგადოებას ეყოლება აღმასრულებელი ტეხნიკური ბიურო, რომელიც შესდგება სხვა და სხვა დარგის სპეციალისტებისაგან და შეასრულებს ყოველგვარ ტეხნიკურ სამუშაოებს, რაიც კი საჭირო იქნება ჩვენის სოფლისთვის, თუ კერძო პირთათვის.

ბიუროს მოწყობა გამგეობას მიენდო.

საზოგადოების წევრები იყოფიან: საპატიო წევრებად, ნამდვილ დამხმარე წევრებად და კორესპონდენტებად.

ნამდვილი წევრები იხდიან 10 მ., დამხმარენი 5 მან. და სტუდენტები 1 მანეთს.

კრებას ჰქონდა მეტად ინტენსიური საქმიანი ხასიათი და დასრულდა ღამის 2 საათზედ.

გამგეობაში აირჩიეს 5 კაცი: გ. ქურდიანი, ლ. დიასამიძე, ი. ყიფშიძე, ნ. ლეჟავა და ნ. კორინთელი.

მათ კანდიდატებად: გ. გედევანიშვილი, გ. სარაჯიშვილი და გიორგმყრელი.

სარევიზიო კომისიაში: ი. ბურჯანაძე, პ. მამრაძე, და პ. ჯაიანი.

გამგეობას პირველი კრება უკვე ჰქონდა. იგი მიესმლმა რუსულ სატეხნიკო საზოგადოებას წერილით, რომელიც „საქართველოს“ № 79 დაბეჭდილი.

ამ კრებაზედვე აღიძრა რამდენიმე ფრიად საყურადღებო საკითხი.

საჭიროა, რაც შეიძლება, მეტი წევრი ჩაეწეროს და შემოიკრიბოს ამ საზოგადოებასთან როგორც თბილისში და საქართველოში მყოფნი, აგრედვე რუსეთში გაფანტულნი ინჟენერ-ტეხნიკოსები (მათ შორის მიწის მზომელებიც).

წევრების მიღება და ჩაწერა წერილობით და პირადათ, აგრედვე ყოველგვარ ცნობის მიღება შეიძლება: გამგეობის თავმჯდომარესთან გ. ქურდიანთან (გუნიბის ქუჩა № 44), მდივანთან ი. ყიფშიძესთან (ელისაბედის ქუჩა № 98) და მოლარესთან ნ. ლეჟავასთან (თამარის ქუჩა № 1).

ვსთხოვთ სხვა ჩვენის ქვეყნის ყველა კუთხის გაზეთებმა მიმართულების განურჩევლად, გადაბეჭდონ ეს ცნობა.

ი. ყ.

შემოწირულება

ჩვენ, ფრონტზე მყოფი ქართველები, სრულიად რუსეთის საერობო კავშირის მოხელენი, ვუძღვნით სალამს ჩვენს ოცნება საქართველოს და ამისათვის მებრძოლ მამულიშვილთ. ვწუხვართ, რომ ამ ზეიმს პირადად ვერ განვიცდით და ვერ ვიზიარებთ. ის ერი, რომელსაც თავისი ტერიტორია, კულტურა და ლიტერატურა აქვს, არ მოკვდება. საქართველო იყო, არის და იქნება. ვუერთებთ ჩვენ ხმას დემოკრატიულ ავტონომიისთვის მებრძოლთ. მზათა ვართ ძვირფას საქართველოსათვის უკანასკნელი სისხლის წვეთები დავღვაროთ.

ამასთანავე გაახლებთ ჩვენ წვლილს „ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ფონდის გასაძლიერებლად.

შემომწირველთა სია: 25 მ. ყადირბეგ შერვაშიძემ, **თითო თუმანი**: თედო იმერლიშვილმა, არჩილ შათირიშვილმა, ალი ისკანდერ-ბეგ სულთანოვმა; **ექვს-ექვსი მანეთი**: ტყვე ქართველი მაჰმადიანი ისმაილ ქერებაშვილმა და ნ. ანდრიაძემ; **ხუთ-ხუთი მანეთი**: სათნოების და მაგდალინა ომიაძემ, ფერშალმა ალექსანდრე ომიაძემ, სიმონ პატიაშვილმა, ამბროსი მატკავამ, ერასტი დოქვაძემ, მელიტონ ელანიძემ, და 3 მანეთი ნიკოლოზ ვაშაკიძემ. სულ 100 მანეთი.

ამხანაგების მონდობილობით

არჩილ შათირიშვილი.

—

კირილე ბაგრატის ძე კოპლატაძემ გაზეთი „საქართველო“ გაუწერა ერთის წლით სოფელ ბასილეთის (გურიაში) უფასო საბკითხველოს.

რედაქტორი **ზრიბოლ ვეშაპიძე.**

გამომცემელი **ამხ. „საქართველო“.**

ეძიმი

ფონ-ირტელი

(მიხეილოვის პროსპ. 128, კრილოვის ქუჩის კუთხე, 1, შესავალი კრილოვის ქუჩიდან, საბლი ოჰანეზოვისა).

მოხაკოვის სახაზინო საავადმყოფოს ყოფილი ორდინატორი, სპეციალისტი დოსტაქრობისა, საშარდე მილისა, სქესობრივი ორგანოებისა, სიფილისისა **და** მის შედეგებისა (საშარდე მილის დავიწროება), სქესობრივი უძლურებისა, სიმსივნისა, ჭრილობისა, ბუასილისა, თუთრანასი, საშარდე ბუშტის სნეულებისა **და** საშვილოსნოსი. ორივე სქესის ავადმყოფების მიღება ხდება დილის 9½-დან 1 საათამდე **და** ნაშუადღევის 5—9 საათამდე.

ერდიხის „914“ და „606“

შეშხაპუხეგა

ამერ-კავკასიის რკ. გზის

მატარებლების მოძრაობა

(დრო ნაჩვენებია თფილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ	საფ.	№ 3,	11.03	დილ.
„	სამგზ.	№ 9,	11.43	საღ.
ბორჯომისკენ	სამგზ.	№ 19,	3.20	დღ.
„ „		№ 17,	8.27	დილ.
გორისაკენ	სამგზ.	№ 61,	9.10	დილ.
ბაქოსაკენ	ჩქარ.	№ 6,	9.20	დილ.
„	სამგზ.	№ 8,	3.54	დღ.
„	საფ.	№ 4,	9.28	საღ.
ყარსისაკენ	სამგზ.	№ 4-3,	11.13	საღ.
თელავისაკენ	№ 4,	8 „	58 „	დილ.

თფილისში მოდის:

ბათუმიდან	სამგზ.	№ 10,	7.51	დილ.
„	საფ.	№ 4,	8.38	საღ.
ბაშ.-ბორჯ.	სამგზ.	№ 20,	7.43	დილ.
„	სამგზ.	№ 18,	10.12	საღ.
გორიდან	სამგზ.	№ 62,	6.34	საღ.
ბაქოდან	საფ.	№ 3,	10.08	დილ.
„	სამგზ.	№ 7,	4.12	საღ.
„	ჩქარ.	№ 5,	10.40	საღ
თელავიდან	№ 3,		6.24	საღ.
ყარს-ჯულფ.	საფ.	№ 3***,	8.10	დილ

1917 წ. მიიღეგ ხელის მოწერა

დახურათებულ საუმაწყალო ჟურნალ

„ნაკადულ“-ზე

ყველიწადი მეთოდამტე

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

ჟურნალი გამოდის თვეში ორჯერ

24 წიგნი „ნაკადული“-სა მცირე წლოვანთათვის. **12** წიგნი „ნაკადული“-სა მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის 1-ლ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მ. გაგზავნით 3 მ. 50 კ., ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი 3 მ. გაგზავნით 3 მ. 50 კ. მოზრდილთათვის 12 წიგნი—3 მან. გაგზავნით 3 მ. 50 კ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ფოსტიხთვის: Тифлисъ Головинскій пр., 8. შემოსასვლელი დავითის ქ. № 2. დაწვრილებით ჟურნალში. რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე**

გამომცემელი **თ-დ პავლე იოსებიხ-ძე თუმანიშვილი.**

(291—23)

თევზის მრეწველნი

ძმ. ალეგველოვები

პუშკინის ქუჩა, ხაკუთარი სახ., № 9, ტელეფონი № 712.

ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და საგაჭრო **სახლ. „ჯ. ბაიდოვის-ზეით“**, სამრეწველოებიდან **ახალი ქვირითის ბიზილალა**, მცირე მარილიანი, შავი „ბეშჩნი“ ხიზილალა. მივიდეთ საუკეთესო სალიანის **შამაიები** მუდმივ გვაქვს ცოცხალი თევზი. აგრეთვე **ახალ-ახალი** მტკვრის ზუთხი, თართი, ფარგა და ლოქო, გვაქვს აგრედვე მიღებული ყოველგვარი **კონსერვები** და **სარდინკები** რუსეთის და **საზღვარ-გარეთის ტორმებისა ხანგრძლივ ინახავა.**

უპირველესი, რადიკალური და სწრაფი ქასთან იაფი საშუალება

სიფილისს, სახსრების ავადმყოფობას, სახსრებისა და კუნთების ქრონიკულ რევმატიზმის, ნეკრესის ქარებს, საერთო გადამდებ ავადმყოფობას, ლითონებით მოწამლულს, თვალის ავადმყოფობას, სიფილისის წყლულებს, წითელას, ხერხენის გამოფიტვას, დამბლას და სხვას **ხაჩქაროდ კურნავს** საქვეყნოდ ცნობილი შვეიცარიული საექიმო საშუალება **პროფესორ როშის**

იოდასტარინი

ნუ შეგეცვლებათ სხვა პატენტოვან საშუალებებში. პროფესორ როშეს პრეპარატი წმინდა საექიმო საშუალებაა, გასინჯულია საუკეთესო ევროპიულ კლინიკებში და სანატორიებში კურსების ფასი 32 მანეთი, ½ 16 მანეთი ¼ 8 მანეთი, ყოველი მილი 4 მანეთი და 50 კ. ღირს. სხვა ქვეყნებში იგზავნება ხუთი მანეთის ბეის მიღების შემდეგ. ვისაც რაიმე მოლაპარაკება და პრეპარატის შეკვეთა გსურთ, მიმართეთ პარიზის საფარმაცევტო ლაბორატორიას.

თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 16—6—4. სახელმწიფო ბანკის ახლოს.

Тифлисское Отдѣленіе Парижской фармацевтической Лабораторій, Тифлисъ, Лорисъ-Меликовская, № 16, отд. 6—4. противъ Государственнаго Банка.

ქარებს (რევმატიზმის), ნეკრესის თირკმელების (ჯაჯების)

და სხვა ამგვარ ავადმყოფობის დროს უებარი წამალია **„შრდონალ“**, და მაზი წასასმელი **„ატრო“**, სრულიად უვნებელია და მოქმედობს ძლიერ კარგად. ფასი **„შრდონალისა“** ხუთი მანეთი და მაზისა სამი მანეთი. მთელი წამლობისათვის საჭიროა ოთხი ფლაკონი **„შრდონალი“** და ოთხი კოლოფი მაზი **„ატრო“**. სხვა ქვეყნებში იგზავნება ხუთ მანეთის ბეს შემდეგ.

დასაკვეთად და მოსალაპარაკებლად უნდა მიმართოთ მხოლოდ პარიზის საფარმაცევტო ლაბორატორიის თბილისის განყოფილებას.

თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქ. № 16: განყ. 6—9, სახელმწიფო ბანკის მახლობლად.

Тифлисское Отдѣленіе Парижской-фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Мемиковская № 16, отд. 6—9. Противъ Государственнаго Банка.

სუსუნატით (ჰონორეა) ავადმყოფებს,

რომელთაც მრავალსნის განმავლობაში დიდძალი ფული დაუხარჯნიათ, მაგრამ თავის ავადმყოფობისათვის ვერა უშველიათ-რა, ეხლა საშუალება აქვთ საბოლოოდ განთავისუფლდნენ მისგან, თუ შეიძენენ ცნობილ საშუალებას **„რეზუროლინი“**, რომელიც სულ ცოტახანში არჩენს **გაარჯლებულ** და **ქრონიკულ ხუხუნატს** საშარდე ბუშტისას, ბისას და სხვ.

რატომ

ზოგჯერ ავადმყოფები ყურადღებას არ აქცევენ ავადმყოფობას და იგი მთელს ტანში ვრცელდება?

იმიტომ, რომ,

ჯერ ერთი, დღეს დიდი კრიზისია წამლებისა.

მეორედ, იმიტომ, რომ მართლაც ძნელია ნამდვილ, რადიკალურ საშუალების გამონახვა.

მაგრამ ყველა ავადმყოფმა, ქალი იქნება თუ ვაჟი, უნდა შეიძინოს უებარი **„რეზუროლინი“**. სპეციალისტ-ექიმების დიდი ხნის გამოცდილებამ, აგრეთვე პროფესორებისამ, დაამტკიცა, რომ

„რეზუროლინი“

ნამდვილად არჩენს სუსუნატს. მთლად მოსარჩენათ ახალი ავადმყოფისა ღირს 21 მანეთი და ძველებულისა 35 მან. 50 კ. მთელი წამლობა შეადგენს ორ საშუალებისაგან სხვა. ქვეყნებში იგზავნება 5 მანეთის ბეის მიღების შემდეგ.

შეკვეთა და ცნობების მიღება შეიძლება მხოლოდ **პარიზის საფარმაცევტო ლაბორატორიის თბილისის განყოფილებაში: თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 16, განყ. 6—1. სახელმწიფო ბანკის პირდაპირ.**

За заказами и справками обратиться въ Тифлисское Отдѣленіе Парижской-Фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Меликовская, № 16, отд. 6—1, напротивъ Государственнаго Банка.

სტამბა „ცხოვრება“ ასულან კვიტანლიძისა, გამოსცემს შესაძლებელი № 4